REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

Vsebinsko in finančno poročilo o izvajanju posebnih nalog osrednje območne knjižnice
(Obrazec za poročanje)

Poročevalsko leto 2020

Osnovni podatki

Polni naziv knjižnice:	**Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica**
Naslov (sedež):	Trg Edvarda Kardelja 4, 5000 Nova Gorica
Odgovorna oseba:	Irena Škvarč, direktorica
Telefon:	05 33 09 100
Elektronska pošta:	goriska.knjiznica@gkfb.si
Številka pogodbe	**3340-20-091008**

Vsebine v sklopih posebnih nalog, ki jih je knjižnica izvedla v letu 2020:

Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij	☒
Strokovna pomoč knjižnicam območja	☒
Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva	☒
Usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva s svojega območja	☒

Ocena izvedenih posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2020[1]

Določene dejavnosti in projekti, ki jih v knjižnici opravljamo v okviru izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice, uspešno izvajamo že vrsto let (npr. medknjižnična izposoja, urednikovanje portalov, nabava in promocija e-virov, digitalizacija). Vsako leto pa v program dela vključimo še kakšno dodatno nalogo.
Izpostaviti želimo, da je na delo koordinatorjev posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic v letu 2020 vplivalo tudi dejstvo, da je Narodna in univerzitetna knjižnica prenehala z izvajanjem koordinacije OOK, pri čemer pa je ključno, da se zaradi tega naše delo ni zaustavilo: program za leto 2020 smo skoraj v celoti izpeljali, v programu dela za leto 2021 pa smo predvideli nekaj novih vsebin.

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij[2]

1.1 **območna zbirka, obseg dejavnosti, dostopnost in promocija zbirke**
Območno zbirko dopolnjujemo z obveznim izvodom zahtevnejši izbor gradiva in informacij pa zagotavljamo z naročnino na različne podatkovne zbirke. Te so uporabnikom na voljo preko oddaljenega dostopa (kjerkoli in kadarkoli), njihovo uporabo pa spodbujamo z izvajanjem projekta Rastem z e-viri. Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika je Izredno uspešen projekt slovenskih osrednjih območnih knjižnic, ki ga že vrsto let koordinira Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. Z izjemo meseca marca, ko so bile knjižnice zaprte, projekt na Goriškem območju v letu 2020 ni nikoli v celoti zastal. V letu 2020 smo si knjižnice Goriškega območja, klub vsem omejitvam, med seboj izmenjale 470 enot gradiva, kar je skoraj 100 manj kot leto poprej.

[1] Pri vsaki izvedeni posebni nalogi OOK navedite dosežene letne cilje, kratek opis in obseg naloge ter ocenite učinke oziroma dosežene rezultate.

[2] Vsebino vpišite v bela polja.

BREZPLAČNA MKI ZA KONČNEGA UPORABNIKA						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
151	356	485	526	548	564	470

Število enot, izposojenih med knjižnicami Goriškega območja.

Spodnji tabeli prikazujeta še število medknjižnično izposojenih enot gradiva med vsemi knjižnicami Goriškega območja (4), in sicer posebej za fizične enote in elektronsko posredovane dokumente ter v primerjavi z letom 2019.

Tabela 1: Število medknjižnično izposojenih fizičnih enot med vsemi knjižnicami Goriškega območja

		NAROČNIK				
		GKFB	SIKTO	SIKAJD	SIKIDR	skupaj
DOBAVITELJ	GKFB		113	139	26	278
	SIKTO	6		7	4	17
	SIKAJD	14	12		22	48
	SIKIDR	8	11	10		29
	skupaj	28	136	156	52	372

(leta 2019: 447)

Tabela 2: Število elektronsko posredovanih dokumentov med vsemi knjižnicami Goriškega območja

		NAROČNIK				
		GKFB	SIKTO	SIKAJD	SIKIDR	skupaj
DOBAVITELJ	GKFB		20	49	4	73
	SIKTO	1		0	0	1
	SIKAJD	0	0		0	0
	SIKIDR	0	0	0		0
	skupaj	1	20	49	4	74

(leta 2019: 91)

Javna dostopnost dokumentov (vpišite spletni naslov)	Spletni naslov: www.gkfb.si		
Upravljanje knjižnične zbirke	Spletni naslov: www.gkfb.si		
Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva	Spletni naslov: www.gkfb.si		
Seznam knjižničnega gradiva (sredstva OOK)	Spletni naslov: www.gkfb.si		
Izvajanje brezplačne medknjižnične izposoje znotraj območja OOK	OOK→OK	OK→OOK	OK→OK
	☒	☒	☒
Brezplačna medknjižnična izposoja za uporabnika	OOK→OK	OK→OOK	OK→OK
	☒	☒	☒

Posebne zbirke regionalnega značaja (navedite novosti)

V letu 2020 smo nabavili reprodukcijo **Valvasorjeve Velike grbovne knjige**, Opus insignium armorumque, ki jo hranimo v Valvasorjevi vitrini.

VALVASOR, Janez Vajkard
Opus insignium armorumque = Das Grosse Wappenbuch = Velika grbovna knjiga = Great armorial :

(1687-1688) / Johann Weichard Valvasor = Janez Vajkard Valvasor ; [prečrkovanje izvirnika Opus in spremni komentar Janez Weiss ; nemški prevod komentarja Berndt Weisheit, angleški prevod komentarja Ana Kraševec in Jaka Jarc]. - 1. naklada. - Ljubljana : Založba dežela Kranjska, 2020 ([Škofja Loka] : Nonparel). - 909 str. : ilustr. ; 33 cm
450 izv. (črno usnje z zlato obrezo, v ščitnem ovitku 34 x 23 x 9 cm). - Bibliografija: str. 902-909

Valvasor je med letoma 1687 in 1688 pripravil bogato iluminiran unikatni rokopis, v katerem je zbral več kot 2000 grbov plemiških družin, mest, trgov in cerkvenih institucij Kranjske, Štajerske in Koroške. Original, ki je nastal s pomočjo risarja Jerneja Ramschissla, hranijo v Metropolitanski knjižnici nadškofije Zagreb. Knjiga je izšla leta 2020 pri Založbi dežela Kranjska na več kot 900 straneh s prečrkovanjem Valvasorjevega rokopisa in obsežnim komentarjem v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku.

Domoznanska zbirka regionalnega značaja (navedite novost)

Izbor knjižnega gradiva pridobljenega iz antikvariatov:

- LOVRENČIČ, Jože: Kažipot na Sveto goro pri Gorici. Ljubljana: Salezijanski inspektorat, 1939.
- VRTOVEC, Venčeslav Marija: Iz tistih dni : pisma prijateljem. Ljubljana: Glasnik presvetega Srca Jezusovega, 1942.
- ZLOBEC, Ciril: Bele zastave / sa slovenačkog preveo Dejan Poznanović. Beograd: Prosveta, 1964.
- LA MADONNA di Monte Santo - nel IV. centenario della apparizione 1539-1939. Gorizia: Santuario di Monte Santo, 1939.
- BOJ za slovensko šolstvo na Primorskem : za delovanje dr. Srečka Baraga pri ZVU / Alojzij Geržinič. – Buenos Aires : Slovenska kulturna akcija, 1983.
- ZA naše Primorje : ob sedmi obletnici rapallskega dne. – V Ljubljani : Jugoslovenska matica, 1927.
- ZORZUT, Dolfo: La Furlane. Cunt - un par di altris sturiutis. - s. l. Dat fur dal autor, 1919. Gorizia: Paternolli.

Nakupili smo okrog 100 razglednic (Gorica, Trenta, Bovec, Kobarid, Tolmin, Most na Soči, Vojsko, Vipava, Vrhpolje, cikel »Vojska v slikah«, bolnica Franja …)

Naročene podatkovne zbirke (naslovi, dostopnost, cena)

V letu 2020 smo v območni zbirki na podlagi izhodišč Ministrstva za kulturo in usklajeno s potrebami območja ohranili dosedanji nabor kvalitetnih podatkovnih e-zbirk. Članom knjižnic Goriškega območja (Goriška knjižnica, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija) smo tako preko oddaljenega dostopa omogočili dostop do e-virov, nabavljenih s sredstvi območnosti in sredstvi knjižnic Goriškega območja:

- **Encyclopedia Britannica Library Edition (4.490,00),**
- **IUS info in Find Info (3.888,24),**
- **Pressreader (4.417,02).**

Za nakup podatkovnih baz smo v letu 2020 skupno porabili 12.795,26. Na podlagi soglasja Ministrstva za kulturo z dne 6. 12. 2020 smo del sredstev (900 eur) prerazporedili iz programskih stroškov medknjižnične izposoje za končnega uporabnika v okvir programskih stroškov za nakup podatkovnih zbirk. Tako smo za nakup porabili 10.900,00 sredstev MzK. Preostanek smo prispevale knjižnice Goriškega območja.

Vse slovenske splošne knjižnice svojim članom ponujamo tudi dostop do baze Ebsco host (financirano s strani Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana). Večino pogajanj in pogodb sklene, v imenu slovenskih OOK, COSEC, ki deluje pod okriljem NUK. OOK-ji pri tem aktivno sodelujemo. V letu 2020 smo osrednje območne knjižnice na COSEC dale pobudo za nakup e-virov pod enakimi pogoji za vse knjižnice. V ta namen je bila oblikovana 3 članska delovna skupina, v kateri sodeluje tudi predstavnica Goriškega območja (Saša Vidmar).

Goriška knjižnica je tudi v letu 2020 svojim članom omogočala dostop do še dveh podatkovnih baz: LinkedIn Learning in GVIN.com.

T. i. virtualnemu obisku knjižnice na Goriškem območju ter v Goriški knjižnici sledimo vse od leta 2015, saj je veliko storitev knjižnice dostopnih na spletu. Tudi komunikacija med uporabniki in organizacijo se vse pogosteje seli na splet – na družbena omrežja in spletno stran. Zlasti v letu 2020 so se spletne storitve knjižnic in spletna komunikacija z uporabniki pokazale kot izredno učinkovito in uporabno orodje. Seveda pa velja izpostaviti, da za vsemi spletnimi storitvami knjižnice stojijo knjižničarji, ki e-vire naročajo, pripravljajo in objavljajo vsebine, odgovarjajo na uporabnikova vprašanja ipd.

Povečana uporaba e-virov v knjižnicah, kar se odraža tudi v statističnih podatkih uporabe e-virov na Goriškem območju, je verjetno najboljši stranski učinek epidemije. Marca, ko so se knjižnice praktično čez noč zaprle, so knjižničarji/-ke svoje člane in uporabnike začeli nagovarjati k uporabi e-virov preko družbenih omrežji ter spletnih strani.

Po pričakovanjih je uporaba e-virov na Goriškem območju narasla. Največji upad števila vpogledov beleži spletni biografski leksikon Primorci. si, saj se je portal v sredini leta vključil portal Obrazi slovenskih pokrajin, zato statistika ogledov s prejšnjimi leti ni primerljiva (*).

VIRTUALNI OBISK KNJIŽNIC GORIŠKEGA OBMOČJA			
	2018	**2019**	**2020**
Encyclopedia Britannica	352.035	508.855	582.963
EbscoHost	14.365	12.149	25.454
PressReader	15.834	45.701	310.419
IUS-INFO	11.579	5.550	6.230
FinD Info	404	247	207
Dobreknjige.si	235.497	441.539	350.570
Kamra	67.222	56.151	88.614
Primorci.si/Obrazi slovenskih pokrajin*	264.297	258.536	130.687
SKUPAJ	**961.233**	**1.328.728**	**1.495.144**

Še bolj izrazito povečanje uporabe e-virov v letu 2020 pa smo zabeležili v Goriški knjižnici. Večjo uporabo beležijo e-viri, ki se jih lahko uporablja kot vir literature pri izdelavi nalog v sklopu izobraževalnega procesa (EBscoHost, Encyclopedia Britannica). Ker je časopisna čitalnica zaprta že vse od marca 2020, so se uporabniki začeli v še večji meri posluževati zbirke e-časopisja PressReader, katere uporaba se je v letu 2020 več kot podvojila. Skoraj trikratno se je povečala tudi izposoja e-knjig, ki jih naša knjižnica zagotavlja svojim članom preko Biblos-a. Od sredine julija 2020 smo pričeli ponujati zvočne knjige v okviru aplikacije Audibook, ki je do konca leta zabeležila 112 izposoj tovrstnega gradiva.
Izkazano je bilo tudi veliko povpraševanje po dostopu do zbirke LinkedIn learning, za katerega je na voljo omejeno število licenc, ki smo jih skušali čim bolj razpršiti med zainteresirane člane knjižnice.
Uporabniki so informacije iskali tudi na spletnih portalih, ki jih ustvarjamo slovenske splošne knjižnice, med katerimi je aktivna tudi Goriška knjižnica. Večji obisk sta zabeležila predvsem portala Dobreknjige.si ter Kamra. Slabšo obiskanost na papirju izkazuje le portal Primorci.si, ki pa se je v sredi leta priključil skupnemu portalu Obrazi slovenskih pokrajin. Statistika obiska obeh portalov je prikazana skupaj in ni primerljiva s statistiko obiska prejšnjih let.

Učinki in doseženi rezultati:

- V letu 2020 smo nadaljevali s projektom Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika, ki ga koordinira Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. Medknjižnična izposoja na Goriškem območju se je leta 2020 nekoliko znižala, razloge za to pripisujemo zaprtosti knjižnice zaradi epidemije.
- V preteklem letu smo tudi nadaljevali s projektom Rastem z e-viri (promocija podatkovnih baz). Knjižnice Goriškega območja smo članom omogočale brezplačen dostop do Encyclopedie Britannice, Seje, e-vira IusInfo in FindInfo ter do podatkovne baze PressReader. Za projekt Rastem z e-viri se je leto začelo zelo obetavno, a se je zaradi že znanih okoliščin dogajanje nato zelo upočasnilo, malo da ne ustavilo. Smo pa prav zato v preteklem letu izpeljali prvo predstavitev e-virov preko spletne platforma ZOOM.
- Verjetno najboljši stranski učinek epidemije je povečana uporaba e-virov v knjižnicah. Marca, ko so se knjižnice praktično čez noč zaprle, so knjižničarji/-ke svoje člane in uporabnike začeli nagovarjati k uporabi e-virov preko družbenih omrežji ter spletnih strani. Po pričakovanjih je uporaba e-virov na Goriškem območju narasla.

2. Strokovna pomoč knjižnicam na območju
(podrobnejši opisi in izdelave strokovnih elaboratov za osrednje knjižnice na območju za potrebe knjižnične dejavnosti npr. širitev knjižnične mreže, vzpostavitev novih izposojevališč, oprema IKT…) v prilogah na koncu

2.1 svetovalno delo za območje OOK

Knjižnice na Goriškem območju med seboj redno sodelujemo na zelo različne načine. Poleg rednega izmenjevanja informacij med kolegi v knjižnici, koordinatorici območnih nalog posredujeta informacije v zvezi z aktualnim dogajanjem, problematikami in aktivnostmi na področju izvajanja nalog osrednje območne knjižnice na nacionalnem nivoju.

V letu 2020 smo organizirali dva **sestanka** direktorjev knjižnic Goriškega območja. Prvi je potekal junija v Goriški knjižnici, drugega pa smo izpeljali novembra preko spletne platforme ZOOM.
V Goriški knjižnici **koordiniramo nabavo e-virov za celotno Goriško območje**, skrbimo za nemoten in delujoč oddaljen dostop do e-virov ter pri tem sodelujemo s konzorcijem COSEC. Odločitve o nadaljnjem delu, ki se tičejo vseh knjižnic, sprejemamo skupaj, korespondenčno ali na srečanjih. Knjižnicam območja posredujemo statistične podatke o uporabi e-virov. Tudi za leto 2020 smo pripravili primerjalno statistiko z letom 2019.

Sodelujemo pri **oblikovanju skupnih aktivnosti** (kroženje razstav, koordinacija odpisov, digitalizacija ipd.). Prav tako knjižnice območja spodbujamo k aktivnemu soustvarjanju skupnih spletnih portalov slovenskih splošnih knjižnic.

V letu 2020 smo knjižnice Goriškega območja nadaljevale s **skupnim projektom**, poimenovanem SKRITO – ODKRITO – OHRANJENO – DOSTOPNO (SOOD), katerega cilj je z razstavo v vseh 4 knjižnicah območja promovirati digitalizacijo, torej gradivo, ki ga knjižnice Goriškega območja že vrsto let digitaliziramo s sredstvi, pridobljenimi v okviru neposrednih pozivov Ministrstva za kulturo za izvajanje nalog območnosti.

Redno obveščamo o stanju sredstev, namenjenih medknjižnični izposoji na območju.

2.1.1 strokovno usposabljanje zaposlenih iz knjižnic na območju

E-viri za strokovne delavce knjižnic območja: načrtovanih je bilo več delavnic, v okviru katerih bi spoznali vse e-vire, ki jih na našem območju ponujamo uporabnikom. Izobraževanj bi se morali udeležiti vsi strokovni delavci knjižnic območja ter zaposleni iz Narodne in študijske knjižnice Trst.
Zaradi epidemije smo izvedli 6 delavnic za strokovne delavce Goriške knjižnice. Ostalim knjižnicah smo ponudili serijo delavnic preko spletne platforme ZOOM, ki bo izpeljana v začetku leta 2021.

2.1.2 promocija območnosti

Izvajanje nalog osrednje območne knjižnice smo tudi v letu 2020 promovirali s pomočjo spletne strani Goriške knjižnice, prek projektov Rastem z e-viri, Skrito–Odkrito–Ohranjeno–Dostopno ter s predstavitvijo našega dela v okviru mentorstva kandidatom za pripravo na bibliotekarski izpit.

2.1.3 sodelovanje z nacionalno knjižnico

OOK in nacionalna knjižnica – spremenjen način dela koordinatorjev območnih nalog v OOK na nacionalnem nivoju

Leto 2020 so zaznamovale tudi spremembe v načinu dela koordinatorjev OOK: Prvi sestanek koordinatorjev osrednjih območnih knjižnic je bil sklican 11. marca v Goriški knjižnici, vendar je bil zaradi epidemioloških razmer prestavljen in izpeljan 2. julija. Koordinatorjem OOK je bil na sestanku predstavljen zapisnik sestanka aktiva direktorjev OOK (Kranj, 22. 1. 2020), kjer sta bila pod točko 1. Predlog Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe sprejeta tudi naslednja sklepa:
SKLEP 1: Glede na to, da NUK ne izvaja več koordinacije OOK, se v letošnjem letu vse naloge v zvezi s povezovanjem med OOK in njihovega delovanja na območjih izvaja v okviru samih OOK in ZSK.
SKLEP 2: NUK naj v letu 2020 izvaja naloge, kot so opisane v programu NUK pod naslovom »usmerjanje strokovnega dela svetovalnih služb v OOK« in navedenih treh prednostnih letnih ciljev.

Organizacija dela koordinatorjev OOK je bila nato dokončno dorečena na sestanku tima OOK (direktorji in koordinatorji), 30. 9, ki je potekal v Celju. Nov Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe bo uvedel tudi spremembe v izvajanju posebnih nalog OOK. V tem vmesnem obdobju, torej do sprejema Pravilnika, je potrebno zagotoviti nemoten potek izvajanja posebnih nalog OOK, zato se je izmed vseh koordinatorjev OOK izbralo koordinatorja, ki bo skrbel za vsebinska srečanja koordinatorjev – to vlogo je prevzela Luana Malec (Knjižnica Koper). Seje tima OOK pa bodo potekale v okviru ZSK.

Do konca leta 2020 smo se koordinatorji srečali še 4-krat: enkrat v živo (Mestna knjižnica Ljubljana) in 3-krat preko spletne platforme ZOOM.

Koordinatorji osrednjih območnih knjižnic (večina) smo 4. 9. 2020 na Ministrstvo za kulturo posredovali »komentar na predpis v pripravi«, tj. pripombe na posamezne člene predloga Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe z obrazložitvami in predlogi dopolnitev/sprememb tistih členov predloga pravilnika, ki se navezujejo na poglavje 7. OBMOČNE KNJIŽNICE.
Program izvajanja posebnih nalog OOK za leto 2020 je pod točko 2.1.3 sodelovanje z nacionalno knjižnico predvideval naslednje vsebine:
• nadaljevanje aktivnosti v zvezi s Poročilom o delavnicah o izzivih in ukrepih za uresničevanje Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018–2020 – z aktivnostmi nismo nadaljevali
• udeležba na izobraževanjih NUK za koordinatorje OOK – izobraževanja so prešla v redni program izobraževanj NUK za leto 2020
• sodelovanje pri zagotavljanju dostopa do e-virov ter nakupu e-virov (v planu, da se COSEC pogaja in nakupuje e-vire v imenu vseh OOK) – NUK je pripravil predlog, OOK se s predlogom nismo strinjale; nov predlog bo v letu 2021 pripravila ožja delovna skupina koordinatorjev OOK
• vsebinska zasnova eFesta (sodelovanje OOK in NUK) ter priprava na popis opreme IKT (v okviru skupine sistemskih administratorjev – vodi NUK) – skupina se v letu 2020 ni sestala
• digitalni repozitorij NUK – prevzela skupina za domoznanstvo OOK

2.2 vsebinska opredelitev in izbor projektov (območje, država)

Projekti, v katerih sodelujemo/jih soustvarjamo, izvajamo (nacionalni nivo):
Dobreknjige.si, Kamra, Dostop na daljavo, Brezplačna medknjižnična izposoja (MKI) za končnega uporabnika na območju, Knjižnice.si, Obrazi slovenskih pokrajin, Koordinacija domoznanske gejavnosti.

Projekti, v katerih sodelujemo/jih soustvarjamo, izvajamo (območje ali v sodelovanju z drugim območjem oziroma več območji): Primorci.si, Primorci beremo, Knjižne POPslastice

Lastni projekti (za območje oziroma v sodelovanju z OK): Mojstrovalnica, Rastem z e-viri, Knjižnica semen, Skrito–odkrito–ohranjeno–dostopno

2.2.1 lastni projekti OOK za potrebe celotnega območja

Mojstrovalnica, Rastem z e-viri, Knjižnica semen

Mojstrovalnica
Čeprav je bilo od marca dalje fizično dostopanje do naprav v Mojstrovalnici onemogočeno, storitev ni čisto zamrla. Še vedno smo uporabnikom omogočali tiskanje predmetov preko e-poštnih naročil. V tem času smo natisnili okoli 450 različnih predmetov. Nekateri izmed teh predmetov so bili sestavljeni še iz več delov, ki so bili natisnjeni posebej, zato je bilo tiskanje teh bolj zamudno in zahtevno. Skrbnik Mojstrovalnice je bil z uporabniki ves čas v kontaktu, jih usmerjal ter jim pomagal pri pripravi načrtov in formatov, primernih za 3D tiskanje.
Mojstrovalnico je v letu 2020 obiskalo le 93 obiskovalcev, od tega je bila večina odraslih, ki so želeli 3D natisniti predmet. V februarju, tik preden so morale knjižnice zapreti svoja vrata, sta bili v Mojstrovalnici izpeljani 2 delavnici. Prva je bila namenjena 30 otrokom 6. razreda osnovne šole Miren, druga pa študentom bibliotekarstva Filozofske fakultete v Ljubljani.
Ob znatni podpori lokalnih podjetji (Insis d.o.o, Golea, Saop, Parcom) smo Mojstrovalnico opremili z novim, zmogljivejšim 3D skenerjem, za katerega so uporabniki izrazili večji interes. Takoj ko bo mogoče, bo naprava na voljo vsem uporabnikom.

Rastem z e-viri
Tudi v letu 2020 sta koordinatorici območnih nalog, skrbnici in izvajalki projekta, še naprej uspešno vodili projekt Rastem z e-viri. Leto se je za projekt začelo zelo obetavno, a se je zaradi že znanih okoliščin dogajanje nato zelo upočasnilo, malo da ne ustavilo.

Poleg že utečenih sodelovanj z različnimi osnovnimi in srednjimi šolami nas je najbolj razveselilo povabilo Šolskega centra Nova Gorica. Pomembno se nam zdi poudariti, da so se na nas obrnili sami, kar pomeni, da prepoznajo naše delo, projekt kot kvaliteten ter učinkovit, našo organizacijo pa kot verodostojno. Kot osrednji območni knjižnici nam je sodelovanje s šolskim centrom, ki je največja izobraževalna organizacija na Goriškem, zelo pomembno, saj so vanj vključeni dijaki iz celotnega Goriškega območja. V Šolskem centru so predlagali, da naš projekt in e-vire, ki jih ponuja Goriška knjižnica, predstavimo profesorjem vseh strokovnih smeri s štiriletnim programom, ki jih izvajajo pod okriljem šolskega centra ter nato še dijakom posameznih letnikov (odvisno od predmeta in šolskega programa). Z marcem smo morali vse aktivnosti prekiniti, jih nato skušali nadaljevati septembra, a smo morali zaradi ponovnega poslabšanja epidemiološke slike izvajanje delavnic ponovno prekiniti.

V letu 2020 smo v okviru projekta Rastem z e-viri prvič sodelovali z Univerzo v Novi Gorici. Delavnice so se udeležile aktivne upokojene gospe, katerim smo predstavili Digitalno knjižnico Slovenije ter Kamro.

Decembra smo izvedli prvo predstavitev e-virov preko spletne platforma ZOOM za profesorje Visoke strokovne šole, ki deluje pod okriljem Šolskega centra Nova Gorica. Predstavitev je bila posneta ter objavljena v spletnih učilnicah, namenjenim študentom.

Prav tako smo osnovali delavnice za vse strokovne delavce knjižnic na Goriškem območju ter za kolegice iz Narodne in študijske knjižnic Trst. Na žalost smo tudi te morali prenesti na boljše čase. Izpeljali smo le 6 dvournih delavnic za strokovne delavce Goriške knjižnice, v okviru katerih smo pregledali vse e-vire, ki jih knjižnica ponuja, njihovo vsebino in načine iskanja.

V tabeli so predstavljeni statistični podatki o izvedbi delavnic (zunanje organizacije) v okviru projekta Rastem z e-vri.

USTANOVA	DATUM	MIN.	OSEBE	SKUPINE
Srednja zdravstvena šola tehniška gimnazija- učitelji	7.1.2020	30	25	1
Tehniška gimnazija (2. letnik)	24.1.2020	90	19	1
UNITRI	3.2.2020	45	4	1
Tehniška gimnazija (3.letnik)	10.2.2020	90	19	1
Zdravstvena šola (4. letnik)	11.2.2020	90	17	1
Zdravstvena šola (3.) in Tehniška gimnazija (4. letnik)	12.2.2020	180	52	2
Gimnazija Nova Gorica (4.letnik)	13.2.2020	90	30	1
Zdravstvena šola (4. letnik)	25.2.2020	90	27	1
Zdravstvena šola (3. letnik)	28.2.2020	90	27	1
Biotehniška srednja šola - učitelji	3.3.2020	30	35	1

Tehniška gimnazija	8.10.2020	45	23	1
Profesorji VSŠ	3.12.2020	60	15	1
SKUPAJ		930	293	13

Knjižnica semen

Januar in februar 2020 sta bila namenjena urejanju vsega potrebnega za otvoritev Knjižnice semen. Potekala so še zadnja testiranja aplikacije, ki jo je v sodelovanju z Goriško knjižnico razvijalo podjetje Ekosplet ter priprava dogodka ob otvoritvi Knjižnice semen.

Poleg aplikacije je bilo potrebno pripraviti prostor za delovanje Knjižnice semen, obnoviti staro leseno kataložno omaro za shranjevanje semen, oblikovati napise, pripraviti informativno mapo, vrečke za semena ipd. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi brošura. Pred otvoritvijo smo na spletni in facebook profilu redno objavljali obvestila o odprtju ter pripravili letake in plakat na vhodu knjižnice.

Zaradi vse slabše epidemiološke slike je bila otvoritev vse do konca negotova, a smo se na koncu odločili, da jo vseeno izpeljemo. V ponedeljek, 2. marca 2020, ob 13. uri je Knjižnica semen odprla svoja vrata. Dogodek, pripravili sta ga Franka Koren (skrbnica Knjižnice semen) in Saša Vidmar (vodja projekta), je potekal v dveh delih:

- Zbiranje rastlinskih semen: odločili smo se, da bomo na dan otvoritve semena samo zbirali, kar bo omejilo število hkratnih uporabnikov. S tem smo pridobili čas, da smo se lahko posvetili vsakemu uporabniku posebej ter mu predstavili delovanje aplikacije. Na ta način smo še dodatno obogatili zbirko rastlinskih semen. Zbiranja semen se je udeležilo 50 uporabnikov.
- Predavanje ge. Miše Pušenjak: Pridelovanje semena zahteva dodatno znanje, ki se ga je udeležilo 30 obiskovalcev.

Otvoritev Knjižnice semen

Predavanje Miše Pušenjak

Dogodek je bil lepo predstavljen tudi v medijih, in sicer s prispevki na RTV Slovenija, Rai TS in Radio Robin ter v člankih v Primorskih novicah in Glasilu občine Šempeter-Vrtojba.
Od 3. marca pa vse do zaprtja knjižnice zaradi epidemije je Knjižnica semen uspešno delovala po rednem urniku Goriške knjižnice. Pri izposoji semen so uporabnikom priskočile na pomoč zaposlene v prvem nadstropju knjižnice.
Med pomladnim zaprtjem knjižnice smo ostali v stiku z uporabniki Knjižnice semen tako, da smo vsak teden objavljali prispevke na temo semen in vrtnarjenja. Strokovne ponedeljke smo tako preimenovali v Zelene ponedeljke. Skupno smo objavili 8 prispevkov (enega od njih je prispevala Rosana Vrh Makarovič, profesorica na Biotehniški šoli v Šempetru, ostale Franka Koren), ki so najdljivi na spletni strani pod zavihkom Knjižnica semen. Poleg glavnih informacij o projektu in aplikaciji smo na spletni strani objavili tudi ažuren katalog semen.
V začetku junija smo bralcem spet ponudili semena za izposojo – naročili so jih lahko po e-pošti in prevzeli na izposojevalnem pultu. V septembru smo jih povabili tudi k vračanju semen, konec novembra pa smo s projektom za leto 2020 zaključili.
V tem času se je v Knjižnico semen včlanilo 42 novih članov, ki so v našo bazo vnesli 89 vrst semen oziroma 244 vrečk, izposodili pa so si 95 vrečk različnih semen. Trenutno imamo na razpolago nekaj manj kot 150 vrečk semen, ki čakajo na odprtje Knjižnice semen v februarju 2021.

Število članov	Število prijav	Vneseno št. vrst semen	Vneseno št. vrečk	Izposojeno št. vrečk
42	83	89	244	95

Aplikacijo Knjižnica semen, ki smo jo med uporabo še skupaj z Ekospletom nekoliko spreminjali in prilagajali, smo ponudili v najem tudi drugim osrednjim območnim knjižnicam pod posebnimi pogoji. Prva knjižnica, ki se je odločila za najem aplikacije ter postavitve svoje knjižnice semen je Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. Predvidoma bo začela delovati spomladi 2021 oz. takoj, ko bo to mogoče.

2.2.2 skupni projekti OOK v sodelovanju z OK območja

Skrito–odkrito–ohranjeno–dostopno (podrobneje predstavljeno pod točko 3.8), Primorci.si (podrobneje predstavljeno pod točko 2.2.3), Primorci beremo

Primorci beremo
Poročilo je pripravil skrbnik projekta Jani Kuštrin.
Tudi v letu 2020 smo pristopili k izvedbi projekta Primorci beremo, ki ga primorske knjižnice namenjamo spodbujanju bralne kulture in branju slovenskih avtorjev. Letos se je projektu priključila Knjižnica Bena Zupančiča Postojna.
Marca, ko se običajno sestanemo na uvodnem srečanju, so nastopile izredne razmere zaradi korona

virusa, zato smo se odločili, da vse priprave in dogovore izvedemo korespondenčno. Poleg tega se je pojavilo tudi vprašanje o izvedbi projekta v takih razmerah. Odločili smo se, da bomo projekt začeli nekoliko kasneje kot običajno, torej, ko sem nam je zdelo verjetno, da bodo knjižnice lahko ponovno odprte. Uradni začetek bralne akcije je bil tako določen za 1. junij. Za zaključek projekta smo ohranili novembrski termin, 11. november 2020 je obveljal kot datum zaključka akcije. To je pomenilo nekoliko krajše bralno obdobje, zato smo letos izjemoma za izpolnitev pogojev bralne akcije določili štiri prozna dela in eno pesniško zbirko, kar je knjiga manj kot običajno.
Ostali pogoji so ostali nespremenjeni. K bralni akciji so lahko pristopili vsi člani, starejši od 15 let. Na seznam smo uvrstili 64 knjig (od tega več kot 20 dostopnih tudi kot e-vir) in 10 pesniških zbirk. Drugič smo ponovili možnost, da si udeleženci akcije namesto ene knjige ogledajo en slovenski film. Izdali smo zgibanko, ki je bila dostopna tudi na spletu.
Uvodnemu večeru in srečanju z avtorjem, ki bi potekalo v sklopu Goriških dnevov knjige, smo se morali žal odpovedati. Tudi s terminom, ko običajno poteka zaključni večer nismo imele knjižnice sreče, saj smo morali upoštevati odlok o karanteni. Kljub temu smo bralce, ki so uspešno opravili bralno akcijo nagradili s knjigo. Kot darilo smo izbrali knjigo Vojka Slavca Od Glinščice do Triglava. Posneli smo video nagovor v sklopu katerega smo prebrali zahvalno izjavo avtorja udeležencem. Izjavo avtorja je pridobila Tina Podgornik, besedilo za video prispevek je pripravil Jani Kuštrin. Video je bil na spletni strani in družbenih omrežjih predstavljen 3. decembra za Ta veseli dan kulture. Pripravili so ga: Jani Kuštrin, Tina Podgornik, Polonca Kavčič in Saša Vidmar.
Kljub vsem omejitvam na katere smo naleteli, lahko zatrdimo, da je bil projekt tudi letos uspešen. Projekt je zaključilo 59 bralcev iz vseh enot Goriške knjižnice, skupno pa je bilo prebranih skoraj 450 knjig. Večina sodelujočih je bilo ženskega spola (skupno 61), v povprečju starejših od 40 let. Veliko bralcev je izpolnilo več kazalk kot je potrebno, kar si lahko razlagamo kot zaupanje v izbor knjig, ki ga vsako leto pripravimo knjižnice. Največ knjig je prebrala bralka s 36 izpolnjenimi kazalkami. Opazili smo tudi, da se je v primerjavi s preteklim letom, več sodelujočih odločilo za možnost izpolnjene kazalke z ogledom slovenskega filma. To kaže pozitivno smer v promociji slovenskih filmov, ki jih ponujajo knjižnice, in zanimanje za avdio-vizualne medije, ki jih imamo v naši zbirki.

2.2.3 skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi OOK (nacionalni nivo)

Dobreknjige.si (Priloga 1), Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin (in Primorci.si), Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika na območju (podrobneje znotraj točke 1.1), Knjižne POPslastice, Knjižnice.si

Kamra
Slovenski splošni knjižničarji objavljamo digitalizirane vsebine s področja domoznanstva na spletnem portalu Kamra, ki ga v imenu splošnih knjižnic in že vse od leta 2011 upravlja splošna knjižnica Celje. Regijsko uredništvo portala ima sedež v Goriški knjižnici, kjer regijska urednica skrbi za redno redakcijo organizacijo in načrtovanje dela, organizira interna izobraževanja za vnašalcev in spodbuja aktivno udeležbo osrednjih knjižnica na portalu, skrbi za promocijo …
V letu 2020 je Goriška knjižnica na portal vnesla 2 digitalizirani zgodbi:
- Novogoriški grb in njegova predzgodba je prva zgodba, ki jo je za portal prispevala Petra Kolenc iz ZRC SAZU, Raziskovalna postaja Nova Gorica in smo jo za portal priredili ter nanj vnesli v Goriški knjižnici.
- Druga zgodba je nastala v Goriški knjižnici ob 130. obletnici rojstva in 50-letnici smrti Franceta Bevka na podlagi razstave, ki smo jo pripravili ob tej priložnosti.
V primerjavi z letom 2019 so zgodbe in druge objave partnerjev na Goriškem območju beležile povečano število ogledov. Leta 2019 so zbirke zabeležile 52.635 ogledov, v letu 2020 pa 82.898 ogledov. Med vsemi še vedno prednjači obsežna zgodba Zgradili smo mesto.

OBISK 2020	
Ime digitalne zbirke	Digitalne zbirke
Nova Gorica: Zgradili smo mesto	18.764
Zbirka starih razglednic v Goriški knjižnici	10.077
Negativi fotografij Vena Pilona	7.767
Zgodovina vinogradništva in vinarstva na naših tleh	6.569
Goriški izobraženci skozi zgodovino	5.818
Mlini na reki Vipavi in na njenih pritokih	4.376

Ta ´n ta druj it tandadrujeve dežele	4.040
Misli o materinščini	3.687
Med nebom in zemljo	3.389
Aleja zaslužnih mož v Novi Gorici	3.206
Življenje v času tolminskega punta	3.157
Od kala do vodnjaka: učna pot vodnjakov v Braniku in okolici	1.651
Javorca (1916 -2016)	1.333
Svetolucijska skupina - železna doba v Zgornjem Posočju	984
Tiskarji v Gorici	972
Sprehod po goriških trgih	835
"Zgradili bomo Novo Gorico!"	755
Govoričke	662
Goriška kronika 1750-1775	650
Štefan Kocijančič (1818-1883)	589
Od čitalnice do Krajevne knjižnice Branik	573
Urbanistični razvoj Gorice in gradnja vil v 19. stoletji	517
Življenjska zgodba Franca Pračka	425
Novogoriški grb in njegova predzgodba	479
Zgodba o prvi svetovni vojni, ruskem ujetništvu in vrnitvi domov	411
France Bevk - 130 let od od rojstva in 5o let od smrti	378
300 let velikega tolminskega punta	308
Alojz Bajc - olimpijec iz Ajdovščine	340
Ekslibrisi Pavla Medveščka	186
Skupaj	82.898

Obisk digitalnih zbirk Goriškega območja na portalu Kamra.

Tudi v letu 2020 se je regijska urednica udeležila dveh sestankov regijskih urednikov, ki sta potekala preko spletne platforme ZOOM. Urednica redno kontaktira z lokalnimi organizacijami, ki raziskujejo lokalno okolje ter avtorje spodbuja k prispevanju zgodb na portal.

Obrazi slovenskih pokrajin (in Primorci.si)

Časovnica pomembnejših aktivnosti v zvezi z vzpostavitvijo portala OSP ter prenehanjem delovanja portala Primorci.si:

>> Od 1. januarja 2020 dalje ne vnašamo več na portal Primorci.si, ki pa je še celo leto 2020 objavljen.
>> Prva polovica leta 2020 (pa tudi kasneje) – popravljanje in pregledovanje prenesenih vnosov.
>> Junij 2020 – objava BETA verzije portala OSP.
>> September 2020 – objava dokončne verzije portala OSP.
>> Januar 2021 – preusmeritev s portala Primorci.si na portal Obrazi slovenskih pokrajin
>>> Leto 2021 – gostovanje portala Primorci.si na strežniku podjetja Qualitas podaljšano do sredine leta 2021; v vmesnem času: prekinitev Pogodbe o poslovnem sodelovanju (št. 45/2011) s podjetjem Qualitas ter prekinitev Sporazuma o vzpostavitvi in vzdrževanju spletnega biografskega leksikona Primorci.si in vzpostavitev novega sporazuma s knjižnicami Goriškega in Obalno-kraškega območja.

V letu 2020 je bila podpisana Pogodba o sodelovanju pri upravljanju in gostovanju portala Obrazi slovenskih pokrajin, ki so jo dogovorili in sklenili pogodbeni partnerji – 9 osrednjih območnih knjižnic, Združenje splošnih knjižnic.

Z javno objavo portala se je ukinila delovna skupina, ki je sodelovala v procesu nastajanja portala in prenosa vsebin iz posameznih leksikonov (Celje, Novo mesto, Maribor, Koper, Kranj). Mesto glavnega urednika prevzema Mestna knjižnica Kranj, člani uredništva so predstavniki vseh pogodbenih partnerjev. Portal ima nadzorni svet, ki ga sestavljajo direktorji 4 OOK, ki so v preteklih dveh letih prispevale največ vsebin, ter predstavnik Združenja splošnih knjižnic (ZSK). Trenutno so v nadzornem svetu knjižnice Koper, Novo mesto, Ptuj, Celje.

Primorci.si

- Portal Primorci.si je postal del skupnega portala slovenskih splošnih knjižnic Obrazi slovenskih pokrajin (OSP). Posledično smo v uredništvu portala (v izogib podvajanju vsebin) urejali preusmeritev iz portala Primorci.si na portal OSP: http://www.primorci.si/. Uredili smo še preusmeritev iz vsakega zapisa na portalu Primorci.si na vstopno stran OSP. »Stara« spletna stran Primorci.si je še vedno dostopna na naslovu http://admin.primorci.si, dostop do administracijskega vmesnika pa na http://admin.primorci.si/?admin. To stanje bomo ohranjali do predvidoma sredine leta 2021. Pri urejanju tega področja sodelujemo z Blažem Valentinuzzijem, sistemskim administratorjem iz Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin.
- Portal Primorci.si že od vzpostavitve gostuje na strežniku podjetja Qualitas – gostovanje bomo podaljšali še za približno 6 mesecev.
- Laura Chersicola (Knjižnica Koper) in Polonca Kavčič (Goriška knjižnica) sta članici uredniškega odbora portala Obrazi slovenskih pokrajin in opravljata funkcijo urednic portala Primorci. (https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/primorci/), vsaka za svoje knjižnično območje: Laura Chersicola za Obalno-kraško območje, Polonca Kavčič pa za Goriško območje.
- Skupni mail portala Primorci ostaja primorci.si@gkfb.si.
- Člani uredniškega odbora portala Primorci.si (predstavniki 10 knjižnic, podpisnic sporazuma o vzpostavitvi biografskega leksikona Primorci.si) smo se na zadnjem sestanku strinjali, da delovanje UO Primorci ostaja nespremenjeno: še naprej ga sestavlja 10 članov iz knjižnic Goriškega in Obalno-kraškega območja. Sestajali se bomo najmanj enkrat letno oziroma po potrebi.
- S trenutno situacijo, nadaljnjim potekom v zvezi s »starim« portalom Primorci.si ter nadaljnjim sodelovanjem knjižnic Goriškega in Obalno-kraškega območja bodo v kratkem obveščeni direktorji knjižnic podpisnic Sporazuma o vzpostavitvi in vzdrževanju spletnega biografskega leksikona Primorci.si, in sicer s strani Irene Škvarč, direktorice Goriške knjižnice.

Statistika Primorci 2020 – za Goriško območje ter umeščenost v OSP

V knjižnicah Goriškega območja je 19 vnašalcev (v statistiki portala OSP neaktivni vnašalci niso posebej zabeleženi, v glavnem uredništvu preverjajo možnosti), skupno so v letu 2020 na portal OSP prispevali 9 vnosov. Skupno je bilo konec leta 2020 na portalu OSP objavljenih 614 vnosov – velika večina je bila prenesenih iz portala Primorci.si.

Primorci v Obrazih slovenskih pokrajin

Število ogledov portala Primorci znotraj portala OSP je 55.203 (v obdobju od 22. 6 2020 do 31. 12. 2020), kar leksikon uvršča na 3. mesto (OSP združuje 10 leksikonov), za Dolenjce (89.262) in Gorenjce (73.467). Prav tako je portal na tretjem mestu tudi po številu vnesenih biografij (stanje na dan 31. 12. 2020) – 1230, za Dolenjci (2595) in Gorenjci (1415) – ter na petem mestu glede na število vnesenih biografij v letu 2020: skupno smo vnesli 37 biografij.

Primorci in Goriško območje

Število ogledov za Goriško območje je pridobljeno kot seštevek ogledov na portalu Primorci.si v obdobju od 1. 1. 2020 do 22. 6. 2020, ki je 103.676, ter ogledov na portalu Primorci (znotraj OSP) v obdobju od 22. 6. 2020 do 31. 12. 2020, ki je 27.011. Končno število ogledov je 130.687. Knjižnice Goriškega območja smo v letu 2020 v Primorce prispevale 9 vnosov.

Delo območne urednice portala Obrazi slovenskih pokrajin v letu 2020:

- pregledovanje in usklajevanje izvedenih prenosov vnosov iz portala Primorci.si na portal Obrazi slovenskih pokrajin;
- reševanje dvojnic (biografije, ki so objavljene v različnih leksikonih in imajo različnega avtorja/-e;
- podajanje predlogov za izboljšavo navodil za vnos na portal;
- sodelovanje z vnašalci z Goriškega območja;
- sodelovanje z glavnim urednikom portala in drugimi regijskimi uredniki;
- udeležba na sestankih uredniškega odbora: načrtovani so bili 3 sestanki regijskih urednikov, izpeljano je bilo izobraževanje podjetja Novi splet – predstavitev osnovnih navodil za vnašanje in popravljanje biografskih gesel (Mestna knjižnica Kranj, 9. 1. 2020) ter sestanek regijskih urednikov – sestanka se je namesto regijske urednice udeležila Saša Vidmar (Zoom, 24. 11. 2020)
- sestanek urednikov portala Primorci.si (izpeljan januarja 2021)
- urejanje preusmeritve – iz spletne strani Primorci.si na Obrazi slovenskih pokrajin kot tudi iz vsakega posameznega biografskega gesla, ki je bilo vneseno na portal Primorci.si;

Knjižne POPslastice
Ker je izvajanje projekta vezano na sodelovanje knjižnice s šolami, projekta Knjižne POPslastice zaradi epidemije v letu 2020 nismo izvajali.

Knjižnice.si
Na dan slovenskih splošnih knjižnic, 20. 11. 2019, je zaživel portal Knjižnice.si. Portal združuje pomembne informacije o dejavnosti slovenskih splošnih knjižnic. Njegov namen je nuditi informacije o delovanju slovenskega splošnega knjižničarstva najširši domači in tuji javnosti ter promovirati dejavnosti splošnih knjižnic. S strokovnimi informacijami podpira profesionalno delovanje in razvoj slovenskega knjižničarstva ter krepi pojavnost splošnih knjižnic v virtualnem okolju. Zamisel o portalu je nastala v okviru delovanja skupine koordinatorjev OOK pri ZSK, saj je bil nastanek portala financiran v okviru delovanja Združenja splošnih knjižnic s podporo Ministrstva za kulturo.
Za nemoteno delovanje in razvoj portala je bil v začetku leta 2020 vzpostavljen uredniški odbor portala, sestavljen iz po enega predstavnika vsake osrednje območne knjižnice in predstavnika Združenja splošnih knjižnic. Iz Goriške knjižnice je bila za (območno) urednico imenovana Polonca Kavčič. Glavno uredništvo je prevzela Mariborska knjižnica.
Naloga urednikov je spremljanje dogajanja in novosti na posameznih tematskih področjih, spremljanje delovanja osrednjih knjižnic na svojem območju, dopolnjevanje vsebin na portalu in promocija portala v svojem okolju. Delo članov uredniškega odbora Dokument podrobneje ureja dokument Smernice za delo članov uredniškega odbora portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si.
V letu 2020 so bili sklicani naslednji sestanki uredniškega odbora portala Knjižnice:

- Ustanovni sestanek uredniškega odbora portala (24. marec 2020) – odpovedan zaradi epidemije.
- Dopisni sestanek UO portala (od 17. junija 2020 do vključno 22. junija 2020)
- 2. sestanek UO portala (10. september 2020, MKL – Knjižnica Bežigrad)

Na enem od sestankov UO smo člani podrobno pregledali posamezne strani portala in med urednike razdelili posamezna področja: Polonca Kavčič bo skrbela za vse podstrani na Knjižničarji/Izobraževanje (razen za Koledar izobraževanj, tj. za Formalna strokovna izobrazba in Spletna učilnica.

2.2.4 skupni projekti mednarodnega sodelovanja (samo navedite projekte)

Domoznanski oddelek Goriške knjižnice se je v letu 2020 pridružili manjši bralni akciji, ki jo je osnovala NŠK Trst. Zaključila naj bi se 14. julija, a je bila zaradi epidemije podaljšana do 28. avgusta. Akcija je bila posvečena spominu 100-letnice požiga Narodnega doma v Trstu in 90-letnice ustrelitve bazoviških junakov. V tržaški knjižnici so sestavili seznam del na temo dogajanja med obema vojnama na Primorskem; vanj so vključili leposlovne knjige in spominske zapise ter pričevanja, oblikovali so bralno znamenje (kazalko), zgibanko in nalepko. Na oddelku z leposlovnim gradivom smo izpostavili knjige s seznama in na izbrane knjige prilepili nalepke. V vsaki knjigi je bilo bralno znamenje, na katerega so bralci vpisali svoje ime in številko izkaznice, naslov prebrane knjige in po želji nekaj misli o prebranem. Do zaključka naj bi vsakdo prebral najmanj tri knjige s seznama. Akcijo je uspešno zaključilo 8 bralk, ki so prejele bon za brezplačno članarino. Ta je prenosljiv in veljaven do 30. oktobra 2021.

2.3 sodobne informacijske storitve za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju OOK ali v vsej državi

2.4 analize stanja razvitosti in potreb knjižnične dejavnosti, analize razvojnih potreb glede informacijske tehnologije, računalniških sistemov in digitalizacije območju

Na Goriškem območju želimo vpeljati projekt, s katerim bi pozdravili novorojenčke v občinah Goriškega območja. Za leto 2020 smo predvideli pripravo nekaterih podlag za vpeljavo projekta, med drugim tudi raziskavo, na podlagi katere bi lahko načrtovali finančna sredstva in nadaljnje aktivnosti v zvezi s projektom. Ker raziskave nismo uspeli izpeljati v letu 2020, jo bomo opravili v letu 2021.

2.5 razvoj in načrtovanje občinskih in medobčinskih knjižničnih mrež

2.6 izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva s širšega območja OOK

V letu 2020 smo pričeli s pripravo dokumenta Priročnik za mentorje, na voljo pa bo vsem mentorjem v knjižnicah Goriškega območja, ki bodo v prihodnje izvajali strokovno delo s kandidatom oziroma pripravnikom. Predvideli smo pripravo dveh dokumentov: Program strokovnega usposabljanja za bibliotekarski izpit za KNJIŽNIČARJA ter Program strokovnega usposabljanja za bibliotekarski izpit za BIBLIOTEKARJA. Program za bibliotekarja bomo pripravili v začetku leta 2021.

V letu 2020 je koordinatorica območnih nalog postala mentorica kandidatu za bibliotekarski izpit za knjižničarja. Mentorstvo poteka po vnaprej pripravljenem programu na podlagi dokumenta Program strokovnega usposabljanja za bibliotekarski izpit za KNJIŽNIČARJA. V času izvajanja mentorstva opravlja naslednje naloge:
• priprava programa strokovnega usposabljanja za kandidata,
• uvajanje kandidata v delo s pomočjo drugih delavcev v knjižnici,
• strokovno svetovanje, pomoč kandidatu pri izvajanju nalog, ki jih mora izvesti v skladu s programom usposabljanja,
• seznanjanje kandidata z izvajanjem delovnih postopkov ter s pravilno uporabo delovnih sredstev in naprav,
• skrb za nemoten potek strokovnega usposabljanja kandidata,
• usmerjanje kandidata v študij strokovne literature in delovne dokumentacije,
• ustvarjanje priložnosti za učenje na področjih komuniciranja, kritičnega mišljenja, odgovornosti, prilagodljivosti ter timskega dela,
• spremljanje kandidatove udeležbe na različnih oblikah strokovnega izpopolnjevanja in spodbujanje njegovega vključevanja v dejavnosti strokovnih združenj,
• spremljanje strokovnega razvoja in uspešnosti kandidata pri strokovnem usposabljanju ter pripravljanje predlogov morebitnih sprememb in dopolnitev programa usposabljanja,
• spremljanje kandidata pri vodenju dnevnika strokovnega usposabljanja,
• priprava ocene dela kandidata in poročila o poteku ter uspešnosti njegovega usposabljanja.

2.7 sodelovanje s šolskimi knjižnicami na območju in skupen razvoj bibliopedagoških dejavnosti

Načrtovani srečanje z ravnatelji osnovnih šol in šolskimi knjižničarkami na območju delovanja Goriške knjižnice je bilo odpovedano zaradi epidemije.

2.8 knjižnične storitve za posebne skupine uporabnikov za celotno območje

Leta 2016 smo se v knjižnici lotili zahtevnega in obsežnega projekta celostne prenove signalizacije, s katero želimo knjižnico še bolj približati uporabnikom ter vzpodbuditi njihovo samostojnost pri uporabi knjižničnega gradiva in storitev. Nova signalizacija mora upoštevati tudi uporabnike s posebnimi potrebami (senzorno ovirani uporabniki z bralno napisovalnimi težavami, da torej upošteva večje napise, kontrast, uporablja piktograme, poravnavo besedila, nebleščavost …); pri tem smo upoštevali smernice in ugotovitve kolegice Polone Palčič v magistrskem delu Prilagoditev signalizacije v splošni knjižnici osebam z disleksijo (2013). V letu 2018 smo s projektom nadaljevali ter ga po posamezni oddelkih širimo po knjižnici.
Dostop do osrednje knjižnice, Krajevne knjižnice Šempeter ter Krajevne knjižnice Miren je zagotovljen tudi gibalno oviranim osebam (klančine, dvigala). Do vseh enot Goriške knjižnice se lahko dostopa z avtomobilom, večina ima zagotovljeno tudi javno parkirišče.
Ker je bilo v letu 2020 število obiskovalcev v knjižnici omejeno, smo v začetku septembra obiskali varovance Osnovne šole s prilagojenim programom Kozara v sklopu Dneva zlatih knjig, začetka bralne značke: izpeljali smo učno uro z učenci 1. in 2. razreda, kjer so otroci spoznali razliko med pravljico in poučno zgodbo, predstavili smo jim različne knjige ter skupaj spoznali, kaj počnemo s knjigami in v knjižnici ter česa ne. Drugo uro smo preživeli z učenci 3. in 4. razreda. Ponovili smo obnašanje in pravila v knjižnici, prebrali zgodbo in se o njej pogovorili. Obnovili smo znanje o Bralni znački in Francetu Bevku.
V času epidemije smo ranljivim skupinam uporabnikov na območju delovanja Goriške knjižnice omogočali storitev »Knjiga na dom«. Uporabniki so gradivo najprej naročili po telefonu ali preko e-pošte, nato smo jim ga dostavili na dom.
Pospešeno smo promovirali možnost spletnega vpisa, pri čemer so bili oproščeni članarine vsi tisti, ki so želeli samo dostop za e-vire, ki jih knjižnica ponuja. Že vsa leta so invalidne osebe, ob predložitvi invalidske

izkaznice, oproščene članarine v knjižnici. Preko spletne strani in Facebook profila knjižnice smo uporabnike bolj intenzivno nagovarjali k uporabi e-virov. Poleti smo uporabnikom, kot novost in poleg e-knjig, ponudili tudi zvočne knjige v okviru aplikacije Audibook. Vsi e-viri, ki jih ponujamo, omogočajo funkcije za slabovidne, nekatere tudi za slepe, saj ponujajo možnost poslušanja.
Zbirka Goriške knjižnice obsega več kot 200 naslovov zvočnih knjig, v letu 2020 smo v dar dobili 6 novih naslovov. Podarila nam jih je Knjižnica za slepe in slabovidne Minke Skaberne. V sodelovanju z ostalimi osrednjimi knjižnicami Goriškega območja in ostalimi partnerskimi ustanovami redno digitaliziramo gradivo ter ga objavljamo na portalu Digitalna knjižnica Slovenije. Prav tako pripravljamo različne prispevke, objave za portale, ki jih ustvarjamo splošne knjižnice ter tako vsebine ponujamo tudi tistim uporabnikom, ki zaradi različnih razlogov ne morejo v knjižnico.
Gradivo, primerno za uporabnike z disleksijo, v vzajemnem katalogu ustrezno označimo, da je zato lažje najdljivo.
Za najmlajše smo na splet preselili uganko meseca, 11 ustvarjalnih delavnic za otroke ter 9 za odrasle. V sodelovanju s Slovenskim narodnim gledališčem smo na spletu predvajali kar 32 pravljic.
Odraslim uporabnikom knjižnice smo ponudili 17 spletnih dogodkov v okviru različnih tematskih sklopov.

(Vir: Poročilo MK o uresničevanju API 2014–2021 v letu 2020.)

2.9 sodelovanje z drugimi območnimi knjižnicami (brez projektov)

S strani Ministrstva za kulturo je prišla pobuda, da bi v imenu vseh OOK pogajanja in nakup zbirk iz namenskih sredstev tekla preko COSEC-a. V ta namen je bila organizirana skupina koordinatorjev OOK (3 člani), ki bo v sodelovanju z NUK razmislila o pobudi MzK in pripravila ustrezen predlog modela državnega nakupa e-virov za potrebe splošnih knjižnic. Saša Vidmar je svoje sodelovanje v skupini potrdila z odgovorom na e-poštno sporočilo (povabilo Aleša Klemna – MKL) dne 10. februarja 2020.

KSS in splošne knjižnice: Zaposlena iz Goriške knjižnice se je z letom 2020 pridružila delovni skupini splošnih knjižničarjev, ki bo v prihodnje sodelovala s Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne. Slednja je predlagala sodelovanje v smeri vpeljevanja storitev kot doprinos KSS splošnim knjižnicam. Skupino vodi Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

Udeležba na izobraževanjih Učnega centra MKL: udeležili smo se spletnega tečaja E-učilnice in spletno učenje (25. 11. 2020).

2.10 mednarodno sodelovanje na območju OOK *(cilji, koordinacija ali izvedba, brez projektov in zamejcev)*

2.11 usklajevanje in načrtovanje vzdrževanja računalniških sistemov v osrednjih knjižnicah (OK) na območju OOK

Učinki in doseženi rezultati:

- Leto 2020 so zaznamovale tudi spremembe v načinu dela koordinatorjev OOK: novi Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe bo uvedel tudi spremembe v izvajanju posebnih nalog OOK. V tem vmesnem obdobju, torej do sprejema Pravilnika, je bilo potrebno zagotoviti nemoten potek izvajanja posebnih nalog OOK, zato se je izmed vseh koordinatorjev OOK izbralo koordinatorja, ki bo skrbel za vsebinska srečanja koordinatorjev.
- Ob znatni podpori lokalnih podjetij (Insis d.o.o, Golea, Saop, Parcom) smo Mojstrovalnico opremili z novim, zmogljivejšim 3D skenerjem, za katerega so uporabniki izrazili večji interes.
- Spremenilo se je naše delo v okviru upravljanja portala Primorci.si ter vključitve tega v portal Obrazi slovenskih pokrajin: leto 2020 je zaznamovalo popravljanje in pregledovanje prenesenih vnosov.
- Knjižnica se je v letu 2020 pridružila manjši bralni akciji, ki jo je osnovala NŠK Trst, posvečena pa je bila spominu na 100-letnico požiga Narodnega doma v Trstu in 90-letnico ustrelitve bazoviških junakov.

- V letu 2020 smo nadaljevali s pripravo dokumenta Priročnik za mentorje.
- Sodelujemo v skupini koordinatorjev OOK (3 člani), ki bo v sodelovanju z NUK razmislila o pobudi MzK in pripravila ustrezen predlog modela državnega nakupa e-virov za potrebe splošnih knjižnic. prav tako se je zaposlena iz Goriške knjižnice z letom 2020 pridružila delovni skupini splošnih knjižničarjev, ki bo v prihodnje sodelovala s Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne. Slednja je predlagala sodelovanje v smeri vpeljevanja storitev kot doprinos KSS splošnim knjižnicam.

3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

3.1 načrtovanje in koordinacija pridobivanja domoznanskega gradiva za knjižnice na območju OOK

Za pridobivanje domoznanskega gradiva delno skrbita tudi zaposleni na oddelku, predvsem ko gre za nakup iz ponudbe antikvariatov in nakup razglednic (pa tudi nakup v knjigarnah v Gorici (Italiji), česar pa letos zaradi epidemije nista izvedli).

Tudi letos sta pregledali več prodajnih katalogov in posameznih ponudb slovenskih antikvariatov. Sodelovali sta s predlogi za pridobitev gradiva. Redno pregledujeta tudi ponudbe, ki jih knjižnica prejme od posameznikov po e-pošti.

Jeseni smo prejeli obsežen seznam gradiva iz zasebne knjižnice, s katerega sta izbrali gradivo za domoznansko zbirko. Prav tako sta čez leto pregledovali večje število darov Narodne in študijske knjižnice (Trst) in župnišča v Stomažu. Darove iz NŠK je zaposlena tudi smiselno ponudila drugim knjižnicam in ustanovam na območju.

3.2 informiranje zavezancev za obvezni izvod

3.3 posredovanje informacij o zavezancih za obvezni izvod nacionalni knjižnici

3.4 seznanjanje uporabnikov z domoznanskimi zbirkami (v sorodnih kulturnih zavodih, zlasti muzejih in arhivih) na območju OOK

- Zaposleni na oddelku z domoznanskim gradivom sta sodelovali in pomagali Mladinski knjigi pri **pregledu zapuščine in izboru gradiva za monografijo o Francetu Bevku Od pestrne do Čedermaca**. Izbrati je bilo potrebno večje količine rokopisnega in ostalega originalnega Bevkovega gradiva, fotografije, korespondenco … Večino so fotografirali sami, nekaj gradiva pa smo jim v pomladnem času še naknadno skenirali in poslali po e-pošti. Rezultat sodelovanja je lepo viden v knjigi, kjer je večina objavljenega slikovnega materiala iz Bevkove zapuščine, hranjene v naši knjižnici.

- Na Facebook strani Goriške knjižnice je zaposlena na oddelku z domoznanskim gradivom pripravila **pet video vsebin, kjer so bile predstavljene domoznanske vedute na razglednicah** naše knjižnice (Kanal ob Soči, Sesljan, Sveta Gora, Trg Evrope/Transalpina in Rožna Dolina).

- V zimskem času so knjižnico obiskale udeleženke krožka Po poteh literature in kulture Univerze za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica pod mentorstvom Mojce Kosovel. Zanimalo jih je predvsem vse, kar knjižnica hrani in se navezuje na pričetek gradnje Nove Gorice. 6. januarja so si ogledale Domoznanski oddelek in gradivo o nastanku Nove Gorice (9 oseb), 3. februarja (6 oseb) pa smo jim skupaj s Sašo Vidmar predstavili domoznanski oddelek, uporabo Kamre in dLiba.

- Razstave
  - **V preseku: v tvoj spomin je moje ime, Pregledna razstava o življenju in delu Franceta Bevka ob 130. obletnici rojstva in 50. obletnici smrti ter France Bevk: multipraktik** (na ogled od 3. septembra 2020)

V letu 2020 smo obeležili 130. obletnico rojstva in 50. obletnico smrti pisatelja Franceta Bevka, po katerem ima naša ustanova ime. Ob tej priložnosti smo pripravili dve razstavi. Večji del v osrednjem prostoru v pritličju (27 plakatov) je namenjena odraslim in starejši mladini: prinaša presek njegovega življenja in dela. Na razstavi je predstavljeno njegovo življenje, vloge, naloge in okoliščine, v katerih se je znašel, ter njegovo ustvarjanje, ki je kakorkoli povezano s pisano besedo.
Drugi del je namenjen otrokom in je postavljen na mladinskem oddelku (9 plakatov). Tu smo Bevka predstavili poenostavljeno, krajše, informativno in tudi bolj zabavno. Ob snovanju razstave smo spoznali, kaj vse je bil, in le ena beseda ga prav opiše: multipraktik. Mladinsko razstavo smo tudi začasno premaknili na okna mladinskega oddelka, tako da je bila vidna z zunanje strani knjižnice (od 12. 11. do 2. 12. 2020).

- **Razstava Skrito - odkrito - ohranjeno – dostopno 2020** (predstavitev pod točko 3.8)

- Zaposleni na domoznanskem oddelku sodelujeta v skupini za domoznanstvo osredjih območnih knjižnic.

Regionalizacija dLib
Goriška knjižnica in Knjižnica Ivana Potrča Ptuj sta v letu 2020 z NUK-om sodelovali pri testni postavitvi in iskanju optimalnih rešitev za uvedbo regionalizacije na portalu dLib (kontaktna oseba iz Goriške knjižnice je Polonca Kavčič). Regijske podstrani so tako v osnovi postavljene in vključujejo gradivo, ki so ga na portal z digitalizacijo prispevale knjižnice na posameznem območju. Ker pa je osnovni namen nove funkcionalnosti uporabnikom olajšati iskanje gradiva, vsebinsko vezanega na določeno območje, imamo osrednje območne knjižnice možnost v sodelovanju z NUK na svoje »podstrani« dodajati naslove gradiva, ki ga sicer nismo digitalizirale, je pa vsebinsko vezano na območje.
Po tehnični plati so trenutno omogočene naslednje funkcionalnosti: iskalnik na vseh podportalih išče po celotni mreži OOK; omogočeno je, da je gradivo hkrati najdljivo na različnih podstraneh; omogočeno je vključevanje kateregakoli gradiva, objavljenega na dLib, v katerikoli regijski portal.
Delo je s knjižnicama potekalo v novembru in decembru 2020, še do konca leta 2020 naj bi bila rešitev na voljo še za vse ostale osrednje območne knjižnice.

Vzpostavitev digitalnega repozitorija za trajno ohranjanje elektronskega gradiva
Že leta 2019 je bila v sodelovanju z NUK izpeljana delavnica Sistem trajnega ohranjanja elektronskega gradiva. Na delavnici je bilo mogoče preizkusiti uporabniški vmesnik za dostop do objektov v digitalnem repozitoriju ter upravljanje z metapodatki. Sistem za ohranjanje e-gradiva ter prostor za hranjenje podatkov OOK naj bi bil vzpostavljen po prvem novembru 2020, kontaktna oseba iz Goriške knjižnice je Breda Seljak.

- Iz Goriške knjižnice (zaposleni na oddelku za domoznanstvo) smo se udeležili **DOMFEST-a 6. festivala domoznanstva**, z naslovom Posebne domoznanske zbirke – izzivi in priložnosti. Festival je organizirala Mestna knjižnica Kranj v sodelovanju z osrednjimi območnimi knjižnicami, in sicer 22. oktobra 2020 preko spletne konference.

3.5 organizacija bibliografske obdelave domoznanskega gradiva s svojega območja

Dopolnjevanje bibliografije serijskih publikacij po območjih osrednjih območnih knjižnic
V letu 2020 je potekala ureditev in dokončanje načrtovanje »Bibliografije serijskih publikacij po območjih osrednjih območnih knjižnic od 1991 do 2013. Z dopolnitvami za obdobje 2013–2017.« Bibliografija je objavljena na portalu Knjižnice.si:
https://www.knjiznice.si/knjiznicarji/literatura/#1570794026387-59668ec0-5adb. 15. septembra 2020 so člani delovne skupine domoznancev OOK prejeli dodatke k bibliografiji, ki so jih pred časom že oddali tedanjemu uredniku Borisu Riflu, s prošnjo, da jih ponovno pregledajo in dopolnijo (rok za oddajo je bil 31. oktober).
Vse delo v zvezi z bibliografijo serijskih publikacij je za Goriško območje opravila Saša Vidmar, v določenih fazah v sodelovanju z zaposlenimi iz knjižnic Goriškega območja.

3.6 izvajanje normativne kontrole

3.7 izvajanje digitalizacije na območju

V letu 2020 je digitalizacija gradiva potekala v dveh delih (julija in septembra), skupno smo digitalizirali 7.179 strani (prvi del 4.533 strani, drugi del 2.646 strani).

Seznam digitaliziranega gradiva:

Prvi del:

• Colski časnik (Col : Društvo Trillek, 1988–)
• Zbornik svečenikov sv. Pavla (Gorica, 1920–1928)
• Prosveta: glasilo slovenskih kulturnih društev v Italiji (Gorica: Narodna tiskarna, 1922)
• Priročni zakonik za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško (Gorica: Coppag in Skert, 1891)
• Just Bačar: Zdravje in bolezen v domači hiši, Del 1: Sestava, delovanje in nega človeškega telesa (Gorica: Goriška matica, 1926)
• Just Bačar: Zdravje in bolezen v domači hiši, Del 2: Smernice zdravega življenja (Gorica: Goriška matica, 1927)
• Josip Potrata: Zdravje in bolezen v domači hiši. III. del: Bistvo, vzroki in pojavi bolezni. Gorica: Književna zadruga »Goriška matica«, 1930.
• Josip Potrata: Zdravje in bolezen v domači hiši. IV. del: Obramba in opis kužnih bolezni. Gorica: Književna zadruga »Goriška matica«, 1930.
• Josip Potrata: Zdravje in bolezen v domači hiši. V. del: Ljudske bolezni. Gorica: Književna zadruga »Goriška matica«, 1931.

Drugi del:

• Gospodarski vestnik: slovenskega kmetijskega društva v Gorici, Slovenske čebelarske zadruge v Gorici, Zadružne zveze v Trstu in Tržaške kmetijske družbe v Trstu. Gorica, 1923–1928.
• Colski časnik (digitalizirali manjkajoče številke 2017, 2018 in 2019, ki so izpadle v prvem delu digitalizacije 2020/01)
• Vipavski glas (digitalizirali manjkajočo številko: 1992, oktober, št. 21)
• Henrik Tuma: Imenoslovje Julijskih Alp. Ljubljana: Slovensko planinsko društvo, 1929
• Henrik Tuma: Der österreichische-ungarische ausgleich. Görz: »Goriška tiskarna A. Gaberšček, 1907.
• Henrik Tuma: Iz mojega življenja. Spomini, misli in izpovedi. Ljubljana: Naša založba, 1937.
• Henrik Tuma: Jugoslovanska ideja in Slovenci. V Gorici: s.n., 1907.
• Henrik Tuma: Pomen in razvoj alpinizma. Ljubljana: Turistični klub Skala, 1930.

Predstavitev digitaliziranega gradiva:

Colski časnik je lokalni časopis s tridesetletno tradicijo. Prikazuje navade, dogajanje, dejavnosti društev, spremembe in razvoj ter dosežke ljudi, ki živijo na Colu. Nadaljevali smo z digitalizacijo starejših primorskih serijskih publikacij (zbornikov, časnikov in časopisov), ki so z optičnim prepoznavanjem znakov in polno iskalnostjo po besedilu v pomoč raziskovalcem slovenske in regijske zgodovine. Z digitalizacijo smo zagotovili dodatno kopijo ter lažje in bolj usmerjeno iskanje po posameznih številkah. V tem okviru smo digitalizirali: Zbornik svečenikov sv. Pavla: izhajal je med letoma 1920 in 1928 in prikazuje delovanje slovenske in hrvaške duhovščine v Italiji v tem obdobju. Zbornik je izhajal v Gorici, gre torej za domoznansko glasilo, ki prikazuje kulturno dediščino tega območja in časa in terja primerno ohranitev. Prosveta: glasilo slovenskih kulturnih društev v Italiji: čeprav je glasilo izhajalo samo eno leto, vsebuje bogat opis delovanja kulturnih društev na Goriškem območju tega časa. Digitalizirali smo tudi nekatere redke monografske primorske tiske, pomembne za osvetlitev preteklega dogajanja na Goriškem, za ohranjanje in osveščanje o dediščini goriške pokrajine in širše Primorske ter slovenskega kulturnega prostora: Priročni zakonik za pokneženo grofijo Goriško in Gradiščansko, Just Bačar: Zdravje in bolezen v domači hiši (1. in 2. del), Josip Potrata: Zdravje in bolezen v domači hiši (3., 4. in 5. del). Glasilo Gospodarski vestnik: slovenskega kmetijskega društva v Gorici, Slovenske čebelarske zadruge v Gorici, Zadružne zveze v Trstu in Tržaške kmetijske družbe v Trstu je izhajalo v Gorici v dvajsetih letih (1923–1928) pod okriljem kmetijskih društev v Gorici in Trstu. Je glasilo z nasveti in informacijami s kmetijskega in čebelarskega področja in prikazom razvitosti teh panog na Goriškem območju. Leta 2020 je minilo 85 let od smrti politika, publicista, odvetnika in alpinista Henrika Tume. Več kot 40 let je živel na Primorskem in se aktivno vključeval v čitalniško gibanje in uresničevanje slovenskega programa ter dvojezičnost. Pisal je politične brošure in planinske spise, kasneje pa je objavil tudi svoje spomine. Ob pomembni obletnici smo v knjižnici počastili spomin nanj z digitalizacijo njegovih monografskih publikacij: Imenoslovje Julijskih Alp (Ljubljana, 1929); Der österreichische-ungarische ausgleich (Görz, 1907); Iz mojega življenja. Spomini, misli in izpovedi. (Ljubljana, 1937); Jugoslovanska ideja in Slovenci (Gorica, 1907); Pomen in razvoj alpinizma

(Ljubljana, 1930).

Pripravili smo popis digitaliziranega gradiva za leto 2020 in ga posredovali knjižnicam Goriškega območja.

Priprava krajšega vprašalnika o domoznanskih zbirkah na območju
V dogovoru z osrednjimi knjižnicami Goriškega območja smo za leto 2020 predvideli pripravo krajšega vprašalnika, na podlagi katerega bi pridobili informacije in jasnejši vpogled v domoznanske zbirke na območju in ki bi nam bil v pomoč pri pripravi projektov digitalizacije. Vprašalnik smo pripravili v prvi polovici januarja 2021 in ga posredovali knjižnicam območja.

3.8 domoznanski projekti (brez digitalizacije, število, naziv, kratek opis)

Projekt »Skrito–odkrito–ohranjno–dostopno«
V decembru 2020 smo že tretje leto zapored pripravili razstavo »Skrito – Odkrito – Ohranjeno – Dostopno«, s katero predstavimo aktualno digitalizacijo, torej gradivo, ki smo ga knjižnice Goriškega območja digitalizirale v tekočem letu s sredstvi MzK za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice.
V Goriški knjižnici smo plakate razstave (5) izobesili na okna, da je vidna z zunanje strani, saj uporabnikom večji del leta 2020 vstop v knjižnico ni bil dovoljen. Poleg predstavitve digitaliziranega gradiva smo v okviru razstave na plakatu »S skupnimi močmi do prosto dostopne slovenike« izpostavili še 220 let rojstva Franceta Prešerna ter njegovo zapuščino, dostopno na dLib-u. Razstavo so pripravile: Breda Seljak, Irena Tul, Polonca Kavčič.
Razstava je gostovala v dveh osrednjih knjižnicah Goriškega območja: v Mestni knjižnici in čitlanici Idrija ter v Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin, kjer so razstavi dodali še interaktivni del z digitaliziranimi starimi razglednicami Tolmina in okolice iz domoznanskega oddelka knjižnice.
Tudi v letu 2020 je Sekcija za splošne knjižnice pri ZBDS pripravila Dan dobrih praks z naslovom Knjižničar knjižničarju VI. Čeprav se Goriška knjižnica na dogodek ni prijavila s predstavitvijo svoje dejavnosti/projekta kot dobre prakse, na način kot dogodek sicer nastane, je bil projekt knjižnic Goriškega območja »Skrito – Odkrito – Ohranjeno – Dostopno«, ki ga izvajamo v okviru nalog osrednje območne knjižnice, med strokovno javnostjo opažen. Prav zato smo s strani Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS prejeli povabilo k sodelovanju. Na vabilo smo se odzvali, prispevek sta pripravili Breda Seljak in Polonca Kavčič. Dogodek se je preselil na splet, sicer pa bi potekal v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja v Tržiču. Prispevke si je bilo mogoče ogledati od 20. 10. dalje, objavljeni so na YouTube kanalu Sekcije za splošne knjižnice: https://www.youtube.com/channel/UCYO4tSrdPnUU2pf-Ii4f9og/videos

Učinki in doseženi rezultati:

- V letu 2020 smo beležili 130. obletnico rojstva in 50. obletnico smrti pisatelja Franceta Bevka, po katerem ima naša ustanova ime. Ob tej priložnosti smo pripravili obsežno razstavo **V preseku: v tvoj spomin je moje ime, Pregledna razstava o življenju in delu Franceta Bevka ob 130. obletnici rojstva in 50. obletnici smrti ter France Bevk: multipraktik**
- Zaposleni na domoznanskem oddelku sodelujeta v skupini za domoznanstvo osredjih območnih knjižnic
- Goriška knjižnica in Knjižnica Ivana Potrča Ptuj sta v letu 2020 z NUK-om sodelovali pri testni postavitvi in iskanju optimalnih rešitev za uvedbo regionalizacije na portalu dLib.
- V letu 2020 je potekala ureditev in dokončanje načrtovanje »Bibliografije serijskih publikacij po območjih osrednjih območnih knjižnic od 1991 do 2013. Z dopolnitvami za obdobje 2013–2017.«
- Digitalizacija gradiva 2020: potekala je v dveh delih (julija in septembra), skupno smo digitalizirali 7.179 strani (prvi del 4.533 strani, drugi del 2.646 strani).
- V decembru 2020 smo že tretje leto zapored pripravili razstavo »Skrito – Odkrito – Ohranjeno – Dostopno«, s katero predstavimo aktualno digitalizacijo, torej gradivo, ki smo ga knjižnice Goriškega območja digitalizirale v tekočem letu.

4. Usmerjanje izločenega (odpisanega) knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

4.1 Ali zagotavljate stalno hrambo uradnih publikacij s svojega območja?	DA ☒	NE ☐	
4.2 Ali izvajate usmerjanje izločenega gradiva?	DA ☒	NE ☐	
4.3 Ali hranite za območje OOK pomembno gradivo, izločeno iz splošnih knjižnic na območju OOK?	DA ☒	NE ☐	
4.4 Ali hranite gradivo, ki ima status kulturnega spomenika regionalnega pomena?	DA ☒	NE ☐	
4.5 Ali hranite gradivo, ki ima status kulturnega spomenika lokalnega pomena?	DA ☒	NE ☐	

V zadnji stolpec navedite razlog, če tega ne izvajate (npr. gradiva knjižnica nima).

Prejeto izločeno (odpisano) gradivo iz OK na območju OOK (navedite knjižnice)
1. Knjižnica Kobarid (krajevna knjižnica Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin)
2.
3.
4.
SKUPAJ:

Učinki in doseženi rezultati:

Pripravili smo skupni obrazec za zbiranje podatkov o odpisanem gradivu, ki ga bomo vnaprej uporabljale vse knjižnice Goriškega območja. Knjižnice si bomo izmenjevale seznam gradiva, pripravljen na obrazcu Z-SEZ-02. Navedeni obrazec je bil izbran zato, ker vsebuje več informacij, kar omogoča boljši pregled in lažje odločanje. Okvirno število odpisanih enot/seznam je pribl. 200, pri čemer je potrebno izločiti gradivo, ki ga je že izbral NUK, gradivo, ki je bilo poškodovano, nepopolno, izgubljeno, že oddano.

Podpisana odgovorna oseba izvajalca izjavljam, da so navedeni podatki točni in da je izvedba programa potekala v skladu s pogodbo. Izjavljam, da imajo finančni podatki za podlago verodostojne knjigovodske listine in da je obračunska dokumentacija na vpogled v računovodstvu knjižnice.

Obvezni prilogi[3]:

Priloga 1: Poročilo o izvedbi programa izvajanja posebnih nalog OOK
Priloga 2: Finančna zgradba izvedenega programa posebnih nalog OOK

Datum: 25. 2. 2021 žig Podpis odgovorne osebe:

[3] K poročilu obvezno priložite izpolnjena zgoraj navedena obrazca.

Posebne priloge[4] (npr. podrobnejši opisi izvedenih projektov, izdelava strokovnih elaboratov za osrednje knjižnice na območju za potrebe knjižnične dejavnosti npr. širitev knjižnične mreže, vzpostavitev novih izposojevališč, oprema IKT…) so **v nadaljevanju tega obrazca, ne posebej**.

[4] Na tem obrazcu so priloge sestavni del.

PRILOGA 1: Dobreknjige.si – Poročilo o delu in finančno poročilo za leto 2020

Poročilo o delu in finančno poročilo za leto 2020

Pripravili: Luana Malec in Polonca Kavčič
Koper, Nova Gorica: februar, 2020

PROGRAMSKI DEL

Redno (dnevno/tedensko) delo na portalu:

- spremljanje e-pošte (dobreknjige.si@kp.sik.si) in zagotavljanje takojšnje odzivnosti: komunikacija z vnašalci (odgovarjanje, reševanje težav, svetovanje in pomoč) in komunikacija z zunanjimi uporabniki, založniki ipd. – skupno v letu 2020 preko 450 prejetih in preko 340 poslanih e-sporočil.
- pregledovanje vsebin na portalu (svetovanje in opozarjanje v primeru napak, lektoriranje, spremljanje uporabe žanrov, ustreznih naslovnic, duplikatov ipd.) in v zvezi s tem komunikacija z vnašalci oziroma območnimi uredniki;
- dopolnjevanje seznamov zbirk, nagrad, založb, literarnih vrst in zvrsti ipd.;
- spremljanje rezerviranih vnosov in komunikacija z vnašalci, če zapisi ostanejo neobjavljeni več kot 3 tedne;
- administracija in objavljanje na facebook profilu portala;
- objavljanje novic na portalu – spremljanje slovenskih in tujih spletnih portalov, katerih vsebina je na kakršenkoli način povezana s knjigo, branjem, literaturo …;
- spremljanje, nadzor komentarjev in zavihka uporabnikov;
- priprava elinks cobiss povezav, tedenska ažuriranja s COBISS-om;
- sprotno ažuriranje povezav z novimi knjigami na portalu Biblos;
- komunikacija in sodelovanje z nadzornim svetom, uredniškim odborom, knjižnicami, izvajalcem (Qualitas), univerzami, Društvom slovenskih literarnih kritikov, koordinatorji območnih knjižnic in nenazadnje z bralci/uporabniki portala;
- po potrebi posodabljanje in izboljševanje Priročnika za vnos vsebin;
- priprava statistik – spremljanje uporabe;
- posodabljanje seznama vnašalcev in sodelujočih knjižnic.

V knjižnicah zagotavljamo računovodsko podporo upravljanju in delovanju portala.

- Statistično poročilo izgradnje in uporabe portala Dobreknjige.si za leto 2020

LETO	SODELUJOČE KNJIŽNICE NA DAN 31. 12.	VNAŠALCI NA DAN 31. 12	LETNI PRIRAST VNAŠALCEV	INDEKS RASTI VNAŠALCEV S STALNO OSNOVO (2015)	ZAPISI NA DAN 31. 12.	LETNI PRIRAST ZAPISOV	INDEKS RASTI ZAPISOV S STALNO OSNOVO (2015)
2014	33	51	51		537	537	
2015	42	99	48	100	1.230	693	100
2016	46	127	28	128	1.838	608	149
2017	46	140	13	141	2.322	484	189
2018	46	162	22	163	2.725	418	222
2019	46	201	39	202	3.072	347	250
2020	47	211	10	212	3.633	561	295

Tabela 1: Število sodelujočih knjižnic, vnašalcev in zapisov, prispevanih na portal Dobreknjige.si (prirast in kumulativa). Vir podatkov: statistični modul portala Dobreknjige.si

LETO	OBISKI NA DAN 31. 12. *	LETNI PRIRAST OBISKOV	INDEKS RASTI OBISKOV S STALNO OSNOVO (2015)	OGLEDI NA DAN 31. 12. *	LETNI PRIRAST OGLEDOV	INDEKS RASTI OGLEDOV S STALNO OSNOVO (2015)
2014	25.080	25.080		233.836	233.836	
2015	152.772	127.692	100	1.019.117	785.281	100
2016	377.540	224.768	247	2.128.582	1.109.465	209
2017	685.650	308.110	449	3.462.097	1.333.515	340
2018	1.083.282	397.632	709	4.937.892	1.475.795	485
2019	1.595.227	511.945	1044	6.714.905	1.777.013	659
2020	2.161.839	566.612	1415	8.825.545	2.110.640	869

Tabela 2: Število obiskov in ogledov portala Dobreknjige.si (prirast in kumulativa)
**Vir podatkov: Google analytics*

Kot je razvidno iz zgornje tabele, prirast ogledov in obiskov portala tudi v letu 2020, podobno kot že vsa leta eksponentno narašča, kar nas je zaradi manjše odprtosti knjižnic presenetilo, saj portal, za razliko od Kamre, ne ponuja konzumacije »končnih izdelkov«, ampak le napotuje nanje. Tako v letu 2020, čeprav mlajši in obenem na starejši platformi, beleži v primerjavi s Kamro že 3 x več ogledov (podatki Google analytics). Za razliko od preteklih let beleži tudi porast novih vnosov: 561 (2019: 347), na kar je verjetno vplivala tudi manjša odprtost knjižnic v obdobju pandemije in posledične spremembe v organizaciji dela zaposlenih.

Podrobnejši statistični prikaz je v *Prilogi 1: Dobreknjige.si – Statistično poročilo za leto 2020.*

Statistiko portala posredujemo območnim urednikom, ki podatke pošljejo knjižnicam (direktorjem in vnašalcem) na svojem knjižničnem območju, ter koordinatorjem območnih nalog v 10 osrednjih območnih knjižnicah.

Facebook profil portala soustvarjamo vsi območni uredniki oziroma zaposleni iz knjižnic vseh območij. Razpored objavljanja pripravljamo v uredništvu portala Dobreknjige.si.

- Pregled statističnih podatkov facebook profila portala Dobreknjige.si:

LETO	VŠEČKI (Total page likes)	VŠEČKI - prirast	OGLEDI (Total views)
2018	-	-	3.376[1]
2019	3.818	1.029	6.068[2]
2020	4.332	515	2.904[3]

Število ogledov

	Ogledi strani 2018[1]	*Ogledi strani 2019[2]*	*Ogledi strani 2020[3]*
Jan.	*-*	*397*	*304*
Feb.	*245 (od 9. 2. dalje)*	*771*	*267*
Mar.	*293*	*696*	*402*
Apr.	*231*	*760*	*232*
Maj	*277*	*440*	*285*
Jun.	*345*	*370*	*283*
Jul.	*253*	*605*	*234*
Avg.	*245*	*439*	*189*
Sept.	*282*	*558*	*174*
Okt.	*545*	*390*	*185*
Nov.	*328*	*305*	*142*
Dec.	*332*	*337*	*207*
OGLEDI SKUPAJ	*3.376*	*6.068*	*2.904*

Izboljšave portala:

V letu 2020 smo izpeljali tri pomembnejše izboljšave portala Dobreknjige.si:

- ✓ vsebinsko razširitev portala z vključitvijo neleposlovja (stvarne literature),
- ✓ dvonivojska ureditev vrst in zvrsti: 1. nivo s pripovedništvo, poezija in dramatika, stvarna literatura), 2. nivo s pozvrstmi 1. nivoja,
- ✓ nadgradnja zavihka Bralni klubi s ciljem uporabniku prijaznejše uporabe ter vzpostavljanja bralnih klubov na portalu.

Izpeljali smo tudi vrsto manjših izboljšav portala, kot npr.:

- ✓ Profil uporabnikov: uporabniki portala lahko sedaj h knjigam, ki jih vnašajo v svoje sezname prebranih ali želenih knjig, zapisujejo tudi komentarje ali citate. Po novem lahko v svoje sezname dodajajo tudi knjige, ki (še) niso predstavljene na portalu Dobreknjige.si.
- ✓ Predstavitve knjig: h gumbu »Izposodi si« smo dodali še gumb "Kupi", ki vodi do izbrane spletne prodajalne – gumbe dodajamo v glavnem uredništvu in sicer samo v primerih uspešnih podpisov *Dogovora z založniki za objavo citatov in skenogramov leposlovnih del na portalu Dobreknjige.si.* V takih primerih se k vsakemu zapisu poleg skenogramov uvodnih strani doda še spletne povezave do publikacij v spletnih knjigarnah.

Promocija portala

Že konec leta 2019 smo izpeljali nekaj aktivnosti na področju promocije portala Dobreknjige.si. Sledili smo namreč opažanjem, da vse več knjižnic (vsaka zase in na svoj način) promovira dobra branja, izpostavljena na portalu Dobreknjige.si.

Prav zato smo zasnovali nov način promocije, ki zagotavlja enotno promocijo portala v vseh slovenskih splošnih knjižnicah. Predstavitev promocije in novosti/nadgradenj portala naj bi potekala na srečanjih z vnašalci, ki smo jih predvideli v sodelovanju med glavnim uredništvom in območnimi uredniki. Načrtovali smo 10 izvedb oziroma srečanj, za vseh 10 knjižničnih območij, vendar jih zaradi epidemije nismo uspeli izpeljati.

V glavnem uredništvu smo zato pripravili »e-poštno« promocijo: vse promocijsko gradivo smo po e-pošti posredovali območnim urednikom, ti pa so ga razposlali vnašalcem na svojem območju z ustrezno obrazložitvijo ter priporočili za uporabo.

Na tak način smo vnašalce v preteklem letu seznanjali tudi z nadgradnjami portala iz leta 2019.

Voščilnica portala Dobreknjige.si, december 2020.

- Objave

Bralni klubi na portalu Dobreknjige.si (intervju). Spraševala: Ksenija Medved; odgovarjali: Luana Malec in Polonca Kavčič. Bukla, št. 157 (23. 11. 2020), str. 50. (https://www.bukla.si/pic/page/Bukla%20-%20naslovnice/Bukla-157.pdf https://www.bukla.si/revija-bukla/bralni-klubi-na-portalu-dobreknjigesi.html)
Malec, L. (2020) Dobreknjige.si. V *Čez in naokrog : pristopi, s katerimi navdušujemo in vabimo k branju* (str. 51-52). Štanjel [i. e.] Gorjansko : Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras.

- Predstavitve

Štanjel, 6. junij 2020 – Sodelovanje na okrogli mizi Bralnega društva Slovenije: **PRISTOPI, S KATERIMI NAVDUŠUJEMO IN VABIMO K BRANJU** (Luana Malec)
6. 10. 2020**,** Zoom predstavitev spletnih bralnih klubov **v okviru Webinarja za moderatorje bralnih klubov, nadaljevalna stopnja.** (Luana Malec)
Pula, 18. 9. 2020 – Zoom predstavitev oziroma predavanje **»Kako pokrenuti mrežni portal za predstavljanje dobrih knjiga i promociju čitanja«** v okviru 2. Tjedna istarskih knjižnica, v organizaciji bibliotekarjev Istre. Predavanje je potekalo v slovenščini. Vsebina: vzpostavitev portala (od ideje do realizacije), poslovni model portala (upravljanje, financiranje), statistični podatki, dobre prakse in možnosti izboljšav. (Polonca Kavčič)
Ljubljana, CD, 8. september 2020 – **Nacionalni medresorski posvet Branje kot vrednota?** Predstavitev portala Dobreknjige.si v sklopu predstavitev Bralna priporočila v praksi. (Luana Malec)
Ljubljana, CD, 8. september 2020 – **Nacionalni medresorski posvet Branje kot vrednota?** Predstavitev portala Luana Malec)

- Izobraževanja

Udeležba na Webinar-ju za moderatorje bralnih klubov (25. februar in 3. marec 2020)

- Pridobivanje okvirnega predračuna za vzpostavitev portala Dobreknjige.si na novi platformi

Ministrstvo za kulturo je v okviru neposrednega poziva k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2021

upravljavce skupnih portalov pozvalo, da pripravimo in medsebojno uskladimo strategijo razvoja portalov, vključno z oceno stroškov za njihovo delovanje, za naslednje 5-letno obdobje.
Za ta namen smo v uredništvu portala Dobreknjige.si pridobili okvirni predračun za vzpostavitev portala na novi platformi. V grobem si želimo:

- da nov portal temelji odprtokodni platformi Wordpress;
- migracijo vseh podatkov iz obstoječega portala;
- posodobljen izgled portala in način prikazovanja podatkov;
- izboljšati uporabniške profile (npr. shranjevanja komentarjev, ocenjenih knjig, bralnih dosežkov, deljenja bralnih polic, sklepanja prijateljstev z drugimi uporabniki portala);
- izboljšati sistem za ocenjevanje knjig, ob oceni uporabnikov bi ločeno ponudili še oceno knjižničarjev in stroke;
- izboljšati bralne klube, jih tesneje povezati z uporabniškimi profili;
- namesto trenutnega Disqusa razviti svoj sistem komuniciranja za uporabnike portala;
- vzpostaviti sistem za objave bralnih izzivov, kvizov, ipd.
- vzpostaviti sistem nagrajevanja bralnih dosežkov, kot stimulacija k branju (npr. doseganje različnih statusov glede na št. prebranih knjig, lahko tudi različnih zahtevnosti, pohval, ko so opravili določen izziv ipd.)
- razviti aplikacije za ios in android, ki bi se sistemsko prilagajale spremembam spletne verzije,
- ponuditi možnost naročanja na novice, objave želenega žanra, knjižničarja ipd., možnost glasovanja uporabnikov za naj knjigo;
- knjige istega avtorja bi povezali z zapisom o avtorju, katerega baza bi bila ravno tako del portala;
- portal tesneje povezati s portali Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin in Knjižnice.si.

Evropska zveza za pismenost FELA – pridobivanje informacij

Na nacionalnem medresorskem posvetu Branje kot vrednota? je potekala tudi predstavitev FELE – Federation of European Literacy Associations. Ker v uredništvu portala menimo, da bi članstvo v taki organizaciji lahko pomenilo številne nove priložnosti povezovanja in predstavljanja portala Dobreknjige.si, smo tekom leta 2020 pridobili vse potrebne informacije v zvezi s članstvom v Evropski zvezi za pismenost.
FELA združuje evropska bralna društva ter druge organizacije, katerih cilj je vzpodbujanje in skrb za višjo vsesplošno pismenost prebivalcev evropskih držav. S svojo dejavnostjo širi dobe prakse ter vzpodbuja sodelovanje in povezovanje med članicami zveze. Od januarja 2019 se lahko FELI pridružijo tudi organizacije, ki niso striktno bralna društva.

Posodobitev dokumenta »Dobreknjige.si – priročnik za vnos vsebin na portal«

Priročnik smo na podlagi posodobitev portala in v duhu izboljšav na področju dela vseh ustvarjalcev portala Dobreknjige.si dobro pregledali in izpopolnili:

- Med kriterije za izbor gradiva na portal smo dodali alinejo »izpolnjevanje osnovnih založniških standardov« (publikacija mora imeti podatke o uredniku, lektorju, oblikovalcu in prevajalcu (odvisno od izvora), ilustratorju (glede na specifiko).
- Priporočljivo je, da posamezen vnašalec prispeva vsaj 5 vnosov na leto.
- Uveljavljanje anotacij, objavljenih na portalu Dobreknjige.si, pri imenovanju v naziv (kako lahko vnašalec uveljavlja objavljene anotacije pri imenovanju v naziv)

- Podrobneje so predstavljene naslednje vsebine admin vmesnika: Statistika, Članki (za objavljanje prispevkov na portalu o vsem, kar je povezano z branjem), Knjižne police.
- Glede na pogostost napak pri vnašanju smo posebej izpostavili nekatera navodila: kriteriji za izbor gradiva; število rezerviranih knjig; ažurnost in dopolnjevanje vnosov; preverjanje in popravljanje podatkov, pridobljenih iz Cobiss-a; izpolnjevanje polja Udarni naslov; dolžina opisa vsebine; besedilo mora biti avtorsko delo vnašalca; dolžina odlomka, ki mora biti v vsakem primeru krajši v primerjavi z besedilom v polju Predstavitev; tehten razmislek pri izbiranju žanrov.
- Dodan je seznam območnih urednikov portala, glavno uredništvo ter njihovi kontakti.

Priprava predloga Število delovnih ur, ki jih lahko vnašalec v službenem času nameni pripravi vnosa na portal Dobreknjige.si

Jedro portala temelji na vsebinah, ki jih prispevajo slovenske splošne knjižnice oziroma knjižničarji. Pripravljanje vnosov za objavo na portalu Dobreknjige.si tako postane del delovnih nalog sodelujočih knjižničarjev. Prav zato mora knjižnica (odgovorni vodje) poskrbeti, da ima vnašalec v delovnem času dovolj časa za pripravo vnosa, saj to ne more in ne sme postati prostočasna dejavnost posameznikov - potemtakem so vnašalci prepuščeni sami sebi (lahko vnašajo ali pa ne), vodstvo knjižnice nima upravičenih razlogov za ustrezen nadzor in posledično je njihova želja/zahteva po večji participaciji ter vidnosti knjižnice v okviru portala Dobreknjige.si neupravičena. Zato smo v uredništvu portala pripravili predlog, ki določa število ur, ki jih vnašalec lahko v službenem času nameni pripravi vnosa na portal Dobreknjige.si, ter pravila in potek dela v knjižnici. Predlog bomo posredovali tudi drugim splošnim knjižnicam.

Sestanki:

Seje Nadzornega sveta portala Dobreknjige.si v letu 2020:

- 14. seja, 20. februar 2020
- 15. seja (korespondenčna), 17. marec 2020
- 16. Seja (preko spletne platforme Zoom), 24. november 2020

Sestanki Uredniškega odbora portala Dobreknjige.si v letu 2020:

- 9. sestanek, 12. februar 2020
- 10. sestanek, 14. oktober 2020
- 11. sestanek (preko spletne platforme Zoom), 19. november 2020

Drugo:

- sestanek z direktorjem podjetja Qualitas, razvijalcem portala Dobreknjige.si, 15. oktober 2020 (preko spletne platforme Zoom)
- sestanek "Mreže za pismenost in bralno kulturo", 4. september 2020
- sestanki glavnega uredništva: 6. marec (Knjižnica Koper), 16. marec, 30. marec (Zoom), 7. julij (Zoom), 25. september (Zoom)

Sodelovanje s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani

Tudi v letu 2020 smo v uredništvu portala nadaljevali s programom izobraževanja študentov Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za oblikovanje bralnih priporočil na portalu Dobreknjige.si. Gre za sodelovanje glavnega uredništva portala Dobreknjige.si z dr. Alenko Šauperl v okviru rednih študijskih predavanj/seminarjev, in sicer s predavanjem in svetovanjem na vajah pri predmetu Vsebinska obdelava. Predavanje je potekalo 16. decembra 2020 preko spletne aplikacije Zoom. S prispevki je sodelovalo 9 študentov.

Sodelovanje z literarnimi kritiki

Literarne kritike so za celovitost in nepristranskost portala Dobreknjige.si pomembne. V letu 2019 smo v ta namen uspešno kandidirali na JAK-ov javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju elektronskega založništva, področje elektronski mediji. Leta 2020 na razpis nismo konkurirali, saj portal zaradi ne vpisa v razvid medijev ni ustrezal razpisnim pogojem. Portal bomo tako vpisali še v razvid medijev in leta 2021 v sodelovanju z vodstvom DSLK znova konkurirali na JAK-ov projektni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju elektronskega založništva.

Webinar za moderatorje bralnih klubov

Z založbo Police Dubova smo sodelovali pri organizaciji, izvedbi in promociji pomladnega in jesenskega Webinarja za moderatorje bralnih klubov (začetna in nadaljevalna stopnja). Skupaj 6 srečanj po 4 šolske ure + udeležba v spletnem bralnem klubu.

Nacionalna mreža za pisemenost in bralno kulturo

Portal Dobreknjige.si je v letu 2020 postal **ustanovni član Nacionalne mreže za pismenost in bralno kulturo**, in sicer s podpisom Memoranduma o sodelovanju v nacionalni mreži za spodbujanje pismenosti in bralne kulture v Sloveniji. Tako smo postali člani medresorske mreže izvajalcev, ki uresničujejo Nacionalno strategijo bralne pismenosti 2019–2030.

Predstavitev memoranduma je potekala na sestanku mreže za pismenost, ki je potekala 4. septembra 2020. Sestanka se je udeležila tudi predstavnica glavnega uredništva portala Dobreknjige.si.

Mrežo ustanov za pismenost in bralno kulturo, njeno delovanje koordinira Andragoški center Slovenije (ACS). Deluje s ciljem razvijanja programov in projektov pismenosti in bralne kulture, povečevanja števila izvajalcev programov, števila izvedb programov, skrbi za sodelovanje različnih ustanov na različnih ravneh, ustvarja partnerstvo med šolskimi, visokošolskimi in splošnimi knjižnicami za skupno načrtovanje programov, promovira pismenost in bralno kulturo na nacionalni in lokalnih ravneh.

ACS kot koordinator nacionalne mreže za pismenost in bralno kulturo deluje na naslednjih področjih: je partner v Nacionalnem mesecu skupnega branja (https://nmsb.pismen.si/), nosilec aktivnosti za vzpostavitev portala za promocijo in spodbujanje družinske pismenosti, nosilec aktivnosti za vzpostavitev prvega skupnega slovenskega portala za najširše informiranje in promocijo pismenosti v Sloveniji (pismen.si)

Portal Dobreknjige.si s podpisom memoranduma izraža interes ter željo po sodelovanju pri skupnih aktivnostih na področju spodbujanja razvoja pismenosti in bralne kulture v Sloveniji ter se obvezuje k: udeleževanju na sestankih mreže, poročanju o aktivnostih na področju razvoja bralne pismenosti in bralne kulture, rednemu ažuriranju in objavljanju prispevkov na portalih, oblikovanju dejavnosti (za vsako leto), s katerimi se bo portal Dobreknjige.si vključeval v mrežo, izvajanju še drugih aktivnosti v skladu z dogovori in sklepi na sestankih mreže.

- NMSB na portalu Dobreknjige.si – Deli misel

Že leta 2019 smo v okviru Nacionalnega mesca skupnega branja na portalu Dobreknjige.si odprli posebno poličko za dobre knjižne citate ter povabili uporabnike portala, da z drugimi podelijo lepo misel/citat iz knjig, ki so jih prebrali. Z akcijo smo nadaljevali tudi v okviru NMSB 2020. Zavihek smo poimenovali Deli misel: https://www.dobreknjige.si/Citati.aspx.

- Bibliografija strokovne in znanstvene literature s področja svetovanja za branje

Pripravili smo bibliografijo portala Dobreknjige.si. Dopolnjevanje bo potekalo vsako leto.

V okviru pregleda znanstvene literature s področja svetovanja za branje smo pripravili izvirni znanstvi članek »*Iskanje leposlovja za odrasle: pregled raziskav*«, ki je tudi že sprejet v objavo v reviji Knjižnica.

- Priprava kriterijev za vrednotenje jezikovne ustreznosti leposlovnih del

V skrbi za prihodnost slovenske knjige in bralne kulture smo v uredniškem odboru sklenili, da se na portalu Dobreknjige.si priporočajo le še knjige, ki ob kvalitetni vsebini izpolnjujejo tudi osnovne založniške standarde po naslednjih kriterijih: publikacija mora imeti podatke o uredniku, lektorju, oblikovalcu in, odvisno od izvora, prevajalcu, ter ilustratorju glede na njeno specifiko. Stvarna literatura mora ob tem imeti še podatke o strokovnjaku, ki opravi strokovni pregled. S to odločitvijo skušamo posredovati pomembno sporočilo založnikom, da njihove publikacije ne svetujemo, če ne izpolnjuje osnovnih standardov. Na tak način skušamo podpreti založbe, ki standarde spoštujejo, s tem pa tudi vse tiste poklice (urednike, lektorje, prevajalce ipd.), ki so nujni za nastanek dobro narejene knjige. Tudi tako bomo knjižnice doprinesle k zavedanju vseh delov knjižne verige o pomembnosti kvalitete izdanih publikacij in ne nazadnje skrbele za promocijo kvalitetno izdanih knjig. Knjižnice bomo (tudi) tako jasno izrazile stališče, katere publikacije svetujemo ter odbile prenekatere kritike, da smo kot pomembne udeleženke v fazah precejanja in ojačevanja knjig premalo selektivne.

Odločitev za uvedbo dodatnih kriterijev, tj. izpolnjevanje osnovnih založniških standardov, bomo ustrezno lansirali v letu 2021. Uredniški odbor portala Dobreknjige.si je predlog zaostritve kriterijev za uvrstitev knjig na portal potrdil na svoji 10. seji 14. oktobra 2020, Nadzorni svet portala pa na svoji 16. seji, 24. novembra 2020.

- Priprava kriterijev za vsakoletni izbor najboljšega vnašalca portala Dobreknjige.si

V uredniškem odboru portala Dobreknjige.si smo pripravili predlog kriterijev za vsakoletni izbor najboljšega vnašalca, ki je bil nato v potrditev posredovan še Nadzornemu svetu portala. Na podlagi predstavljenega modela za izbor najboljšega vnašalca, ki bo na slovesnosti ob Dnevu splošnih knjižnic prejel nagrado (ta mu bo pri napredovanju v naziv prinesla 30 točk), so člani

nadzornega sveta predlagali, da se v postopek izbire aktivneje vključi člane uredniškega odbora, zato naj bo postopek izbire najboljšega vnašalca sledeč: 1) pripraviti kriterije za izbor; 2) vsak območni urednik na podlagi kriterijev predlaga po enega vnašalca s svojega območja; 3) o končnem zmagovalcu/najboljšem vnašalcu odloča kompetentna manjša skupina posameznikov – komisija, v katero bi poleg knjižničarjev in literarnih kritikov morda povabili tudi založnike.

Odpoved strokovnega posveta »Pet let Dobrihknjig.si: refleksije o svetovanju za branje« zaradi epidemije

V letu 2020 smo ob 5-letnici delovanja portala predvideli izvedbo posveta »Dobreknjige.si po petih letih: refleksije o svetovanju za branje«, in sicer v sklopu Posvetovanja sekcij pri ZBDS. Zaradi epidemije smo bili primorani posvet prestaviti v leto 2021. Posvet bomo izpeljali v lastni režiji (v okviru ZBDS je problem izplačevanje honorarjev vabljenim predavateljem), smo pa še vedno pripravljeni sodelovati na posvetu ZBDS z lastnimi prispevki (predstavitev, predavanje, okrogla miza ipd.).

FINANČNI DEL

Sredstva za upravljanje in gostovanje portala v celotnem znesku načrtujeta Knjižnica Koper in Goriška knjižnica v približno enakem razmerju v okviru programa izvajanja nalog osrednje območne knjižnice, in sicer za upravljanje portala ter za pokrivanje stroškov gostovanja portala.

Finančna zgradba izvajanja programa Dobreknjige.si v letu 2020:

PRIHODKI	Knjižnica Koper	Goriška knjižnica	SKUPAJ
Ministrstvo za kulturo	18.550,00	18.050,00	**36.600,00**
Javna agencija za knjigo	0,00	0,00	**0**
Lastna sredstva OOK*	6.305,69	178,80	**6.484,49**
Skupaj prihodki	24.855,69	18.228,80	**43.084,49**

ODHODKI	Knjižnica Koper	Goriška knjižnica	SKUPAJ
Plače in drugi izdatki zaposlenim	21.279,84	14.500,00	**35.779,84**
Izobraževanja, sestanki, svet. obiski	475,84	528,77	**1.004,61**
Gostovanje in vzdrževanje portala	3.100,01	3.200,03	**6.300,04**
Skupaj odhodki	24.855,69	18.228,80	**43.084,49**

Lastna sredstva OOK*	Knjižnica Koper	Goriška knjižnica	Skupaj
Plače	6.279,84	-	6.279,84
Gostovanje, vzdrževanje portala	50,01	150,03	200,04
Izobraževanja, sestanki, svet. obiski	-24,16	28,77	4,61
Skupaj	6.305,69	178,80	6.484,49

Priloge: Priloga 1: Dobreknjige.si – Statistično poročilo za leto 2020 (pdf)

Knjižnica: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica
Številka pogodbe: 3340-20-091008

Priloga 1: Poročilo o izvedbi programa izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2020

1. ZAGOTAVLJANJE POVEČANEGA IN ZAHTEVNEJŠEGA IZBORA GRADIVA IN INFORMACIJ

1.1 Načrtovani in realizirani prirast v številu naslovov in inventarnih enot

	število naslovov		število enot	
	načrtovano	doseženo	načrtovano	doseženo
A. OBVEZNI IZVOD				
Monografske publikacije		1.589		1.609
Serijske publikacije		305		363
Neknjižno gradivo		86		95
SKUPAJ		**1.980**		**2.067**
B. NAKUP				
Monografske publikacije	0	0	0	0
Serijske publikacije	0	0	0	0
Neknjižno gradivo	0	0	0	0
Podatkovne zbirke	6	6		
od tega podatkovne zbirke:				
- nabavljene iz sredstev območnosti, dostopne iz lokacij knjižnic širšega območja	5	5		
- nabavljene iz sredstev območnosti, z dostopom za člane knjižnic širšega območja izven lokacije knjižnic	5	5		
SKUPAJ	**0**	**0**	**0**	**0**
SKUPAJ A + B		**1.980**		**2.067**

1.1.1 Realizirani prirast v številu naslovov po jeziku

	število naslovov	
A. OBVEZNI IZVOD	**slov.**	**tuji jeziki**
Monografske publikacije	1.417	172
Serijske publikacije	281	24
Neknjižno gradivo	65	21
SKUPAJ	**1.763**	**217**
B. NAKUP		
Monografske publikacije	0	0
Serijske publikacije	0	0
Neknjižno gradivo	0	0
Elektronski viri	2	4
od tega elektronski viri:		
- dostopni z lokacije knjižnice	2	4
- z dostopom na daljavo za člane knjižnic širšega območja	2	4
SKUPAJ	**0**	**0**
SKUPAJ A + B	**1.763**	**217**

1.2 Podatkovne zbirke, ki jih OOK gradi za potrebe območja ali na nacionalnem nivoju (samostojno ali v sodelovanju z drugimi knjižnicami)

	skupaj	prirast	
Število vsebinskih enot (**gesel**), ki so jih **knjižnice območja prispevale** v **biografske** podatkovne zbirke	614	9	
Število vsebinskih enot (**zapisov**), ki so jih **knjižnice območja prispevale** na portal **DOBREKNJIGE.SI**	515	97	
Število objavljenih digitalnih dokumentov z metapodatki na **dLib.si za območje**	16.983	1.763	
Število objavljenih digitaliziranih strani dokumentov (**skenogramov**) **na dLib.si za območje**		10.311	
Število **objavljenih digitalnih dokumentov z metapodatki na KAMRI za območje**	2.396	79	
Število objavljenih **digitaliziranih strani dokumentov (skenogramov) na KAMRI za območje**	235	1	dodati zbirko

1.3 Člani ter posredovanje gradiva in informacij

Število prebivalcev območja OOK na dan 1.1. (SURS)	
Število prebivalcev širšega območja OOK na dan 1.1. (SURS)	
Število vseh članov	13.058
- od tega število članov širšega območja OOK	592
- delež prebivalcev širšega območja v članstvu območne knjižnice (%)	#DIV/0!
Število izposojenih enot knjižničnega gradiva članom širšega območja	22.603
Število fizičnih enot gradiva, za končnega uporabnika brezplačno posredovanih po medknjižnični izposoji na območju (aktiva)	372
Število kopij dokumentov, za končnega uporabnika brezplačno posredovanih po medknjižnični izposoji na območju (aktiva)	0
Število za končnega uporabnika brezplačno elektronsko posredovanih dokumentov na območju (aktiva)	74
SKUPAJ AKTIVA	**446**
SKUPAJ IZPOSOJA IN POSREDOVANJE	**23.049**
Uporaba podatkovnih zbirk, dostopnih na daljavo, ki jih OOK gradi **sama** in so pomembni za širše območje OOK - št. vpogledov	0
Uporaba **biografskih** podatkovnih zbirk, ki jih OOK gradi sama ali v sodelovanju s knjižnicami na območju - št. vpogledov	130.687
Uporaba portala **DOBREKNJIGE.SI** - št. vpogledov v zapise knjižnic območja	350.570
Uporaba portala **dLib.si** - št. vpogledov v vsebinske enote knjižnic območja	
Uporaba portala **Kamra** - št. vpogledov v vsebinske enote knjižnic območja	80.082

Uporaba storitve dostopa na daljavo izven lokacij knjižnice	**iz celotnega območja OOK**	**od tega iz širšega obm. OOK**
- število prijav	5.589	2.189
- število članov	569	256
Uporaba storitve dostopa na daljavo iz prostorov knjižnice		
- število prijav	0	0
- število čanov	0	0
Uporaba e-knjig	**prevzem**	**izposoja**
- uporaba e-knjig (ponudnika EBSCO)	0	0
- uporaba e-knjig (drugi ponudniki, razen Biblos)	0	0

Prirast 14 enot/1000 prebivalcev	**0**
Indeks prirasta	**#DIV/0!**

2. STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM NA OBMOČJU OOK

	število	število ur		
2.1 Tematska svetovanja za območje OOK	2	32		
2.1.1 Strokovno usposabljanje zaposlenih iz knjižnic na območju OOK	0	0		
2.1.2 Promocija območnosti	10			
2.1.3 Sodelovanje z nacionalno knjižnico	1	16		
2.2 Vsebinska opredelitev in izbor projektov (območje OOK, država)	13			
2.2.1 - lastni projekti OOK za potrebe celotnega območja OOK	3			
2.2.2 - skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi knjižnicami območja	3			
2.2.3 - skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi OOK (nacionalni nivo)	6			
2.2.4 - skupni projekti mednarodnega sodelovanja	1			
2.3 Sodobne informacijske storitve za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju ali v vsej državi	0	0		
2.4 Analize stanja razvitosti in potreb knjižnične dejavnosti, analize razvojnih potreb glede informacijske tehnologije, rač. sistemov in digitalizacije območju	0	0		
2.5 Razvoj in načrtovanje občinskih in medobčinskih knjižničnih mrež	0	0		
2.6 Izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva s širšega območja	1	120	1	120
2.7 Sodelovanje s šolskimi knjižnicami na območju in skupen razvoj bibliopedagoških dejavnosti	0	0	0	
2.8 Knjižnične storitve za posebne skupine uporabnikov na območju OOK	0	0		
2.9 Sodelovanje z drugimi območnimi knjižnicami	3	8		
2.10 Koordinacija ali izvedba mednarodnega sodelovanja na območju OOK	0	0		
2.11 Usklajevanje in načrtovanje vzdrževanja računalniških sistemov v osrednjih knjižnicah (OK) na območju OOK	0	0		

3. KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

3.1 Načrtovanje in koordinacija pridobivanja domoznanskega gradiva za knjižnice na območju	0	0
3.2 Informiranje zavezancev za obvezni izvod	ni podatka	ni podatka
3.3 Posredovanje informacij o zavezancih za obvezni izvod nacionalni knjižnici	0	0
3.4 Seznanjanje uporabnikov z domoznanskimi zbirkami (v sorodnih kulturnih zavodih, zlasti muzejih in arhivih) na območju OOK	6	
3.5 Organizacija bibliografske obdelave domoznanskega gradiva s svojega območja	1	
3.6 Izvajanje normativne kontrole	22	
3.7 Izvajanje digitalizacije	2	
3.8 Domoznanski projekti	1	

4. USMERJANJE IZLOČENEGA (ODPISANEGA) KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IZ OBMOČJA

Prejeto izločeno (odpisano) gradivo iz osrednjih knjižnic na območju	št. seznam.	št. enot	št. izbranih enot
SKUPAJ:	1	97	**0**

Datum: 25. 2. 2021

Knjižnica: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica
Številka pogodbe: 3340-20-091008

Priloga 2: Finančno poročilo o izvedbi programa posebnih nalog OOK - poročevalsko leto 2020

Izvajanje 27. čl. ZKnj	Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij		Strokovna pomoč knjižnicam območja		Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva		Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja		**SKUPAJ MK**	**Skupaj drugi viri**	**SKUPAJ**
Sredstva	MK	Drugi	MK	Drugi	MK	Drugi	MK	Drugi			
Stroški dela*	15000,00		44500,00		12000,00		3000,00		74500,00		74500,00
EPZ - delež skupnega obsega ur**	0,25		1,00		1,00		0,25		2,50		2,50
Število **oseb,** ki opravljajo naloge***	1,00		2,00		2,00		1,00		6,00		6,00
Stroški nakupa gradiva (brez podatkovnih zbirk)									0,00	0,00	0,00
Stroški nakupa podatkovnih zbirk[1]	10900,00	1895,26							10900,00	1895,26	12795,26
Skupaj stroški nakupa knjižničnega gradiva	10900,00	1895,26							10900,00	1895,26	12795,26
Programski materialni stroški digitalizacije					4693,00	242,60			4693,00	242,60	4935,60
Stroški izobraževanj			700,00	214,58					700,00	214,58	914,58
Stroški medknjižnične izposoje	1100,00								1100,00	0,00	1100,00
Drugi programski materialni stroški			3550,00		250,00	1,90			3800,00	1,90	3801,90
Stroški SKUPAJ (po realizaciji)	**27000,00**	**1895,26**	**48750,00**	**214,58**	**16943,00**	**244,50**	**3000,00**	**0,00**	**95693,00**	**2354,34**	**98047,34**

* Stroški dela vključujejo: plačni razred, prispevke in davke, ki se nanašajo na delo zaposlenih, regres, dodatke, stroške prevoza na delo in malice.

** Ekvivalent polne zaposlitve (EPZ) je mera števila zaposlenih delavcev v razmerju glede na enega zaposlenega s polnim delovnim časom v enem letu. Primer: V knjižnici so zaposleni trije delavci: dva od njih za četrtino delovnega časa, eden pa za polovični delovni čas. Ekvivalent polne zaposlitve je torej en delavec (**0,25 + 0,25 + 0,50 = 1**).

*** Štejemo število oseb (izraženo v celih številih, brez decimalk). Končna vsota je torej število vseh oseb, ki delajo na posebnih nalogah OOK za območje. Primer za 2,50 EPZ je **0,25 + 1+ 0,50 + 0,25 + 0,50**.

EPZ - delež skupnega obsega ur**	0,10		1,30		1,00		0,10		2,50		2,50
Število oseb, ki opravljajo naloge***	1		2		2		1		6		6

[1] S soglasjem Ministrstva za kulturo smo 900 eur preusmerili iz postavke Stroški medknjižnične izposoje na postavko Stroški nakupa podatkovnih zbirk.

Skupaj drugi viri - obrazložitev:
1895,26 eur - prispevek knjižnic Goriškega območja za nakup podatkovih zbirk
242,60 eur - digitalizacija
1,9 eur - razstava Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno

Drugi programski materialni stroški - obrazložitev:
3550,00 eur - Dobreknjige.si (500 eur izobraževanja, sestanki ter 3050 eur upravljanje, vzdrževanje, gostovanje, razvoj)
250,00 eur - razstava Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno
1,90 eur - nakup aplikacije Zoom

Stroški izobraževanj - obrazložitev:
914,58 eur (potni stroški, nakup licence ZOOM, izobraževanje (2), najem strežnika za gostovanje portala Primorci.si)